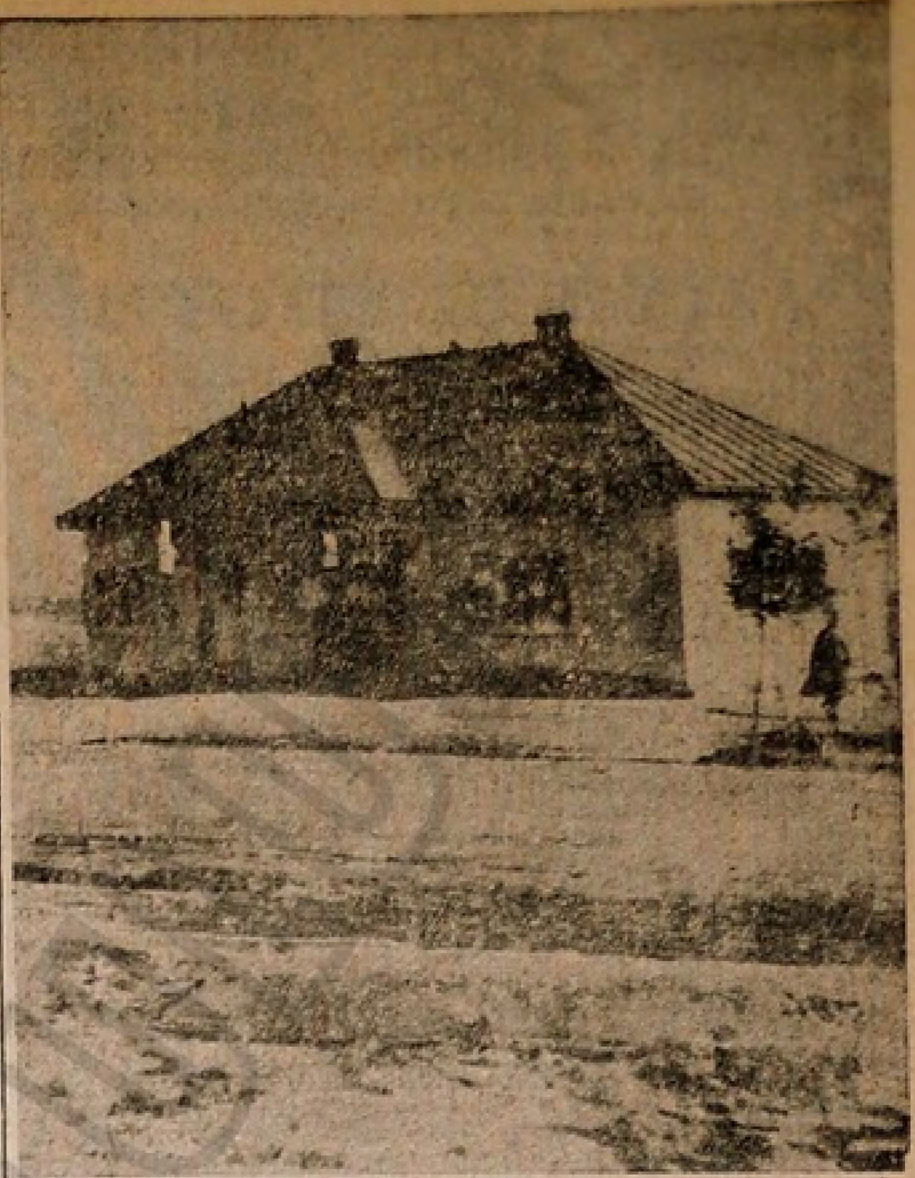
ANUL I No. 119 — 6 PAGINI 2 LEI — Luni 1 Decembrie 1941

Basarabia

Ziarul nouei vieți românești

Redacția din București Bulevardul Lascăr Catargiu 51 Tel. 2.08.45 | Abonamente: Un an 500 lei, 6 luni 250 lei, Pentru instituții 1000 lei | Redacția din Chișinău Strada Mihai Eminescu 19 Telefon 302

Aerogara Chișinău

ROMÂNI ȘI GERMANI

Intâmplător, căutând un avocat prieten la Curtea Marțială, între alte lucruri interesante, am observat și un grup de găgăuzi din sudul Basarabiei, aduși spre a da socoteala de mârșavele lor fapte din anul trecut, când cu prilejul retragerii armatei române din provincia cedată temporar, acești inamici interni s'au repezit ca fiarele sălbatice asupra soldatului care nu avea voie să tragă și l-au desbrăcat furându-i totul până la cămașă, sub ocrotirea Sovieticilor ce n'au respectat înțelegerea și potrivit firii lor, mincinoase și lașe, au căutat să profite de momentul durerii și descurajării noastre, spre a produce prin toate mijloacele nemulțumiri împinse până la revoluție.

Dar n'a fost așa. Poporul român s'a recules și s'a refăcut, de data aceasta, ca de multe ori în tragica, dar înălțătoarea sa istorie, ca un neam cu totul deosebit, o oază de lumină romană în deșertul slavismului oriental.

Astăzi au rămas iarăși între noi aceia pe care i-am ocrotit, minoritari lipsiți de loialitate care ne-au batjocorit în clipele de amărăciune.

I-am văzut la Curtea Marțială, unde dreapta judecată le împarte ce li se cade. I-am văzut în Transnistria, întorcându-se din stepele Ucrainei cu toată bejenia în căruțe, după ce, foști președinți pe la colhozuri și prin comune, au fugit o bucată de loc împreună cu acei pe care i-au îmbrățișat, trădându-ne în mod criminal, apoi s'au întors iar spre Basarabia, contând probabil pe iertarea și bunătatea proverbială a românului.

Intre acești lipsiți de înțelegere, de legătura cu adâncimile istoriei și pământului acestuia, n'au fost nici moldoveni, nici germani. Imi povestea cineva, care s'a retras anul trecut dintr'un sat nemțesc, de jalea mută a acelui popor admirabil, care a petrecut cu privirea umedă de durere plecarea soldatului român, în urma căreia venea necunoscutul, nenorocirea.

Numai acei străini care ne-au dușmănit în toate vremurile: găgăuzii, numai aceștia și-au arătat încăodată colții firii lor păcătoase. Aceasta să ne fie învățătură și prin toate mijloacele să luptăm pentru scoaterea lor din Basarabia. Găgăuzii să fie colonizați lângă Bug, alături de ghetto-urile evreești. Lângă fiii lui Israel s'au găsit în Iunie 1940, lângă aceștia să li se piardă urma în stepele Rusiei.

Pentru noi, ceea ce e îmbucurător, e faptul că Românii și Germanii din Basarabia, s'au găsit într'un moment critic al istoriei noastre, îmbrățișați în acea mută înțelegere pe care războiul frăției de

(Continuare în pag. IV-a)

ORGANIZAREA VIEȚII STUDENȚEȘTI ȘI A INVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

Importante măsuri luate de d. Mareșal Ion Antonescu în Consiliul de Miniștri de Joi 28 Noembrie

In ziua de 27 Noembrie crt., ora 17,30, a avut loc la Președinția Consiliului de Miniștri o conferință cu Rectorii, Decanii și Directorii învățământului superior din țară, sub președinția Domnului Mareșal Ion Antonescu, Conducătorul Statului.

1. — Domnul Mareșal Ion Antonescu a expus pe larg problema asigurării unei cât mai bune funcționări a învățământului superior în conformitate cu marile interese ale Statului, care reclamă în momentele de față muncă, disciplină, liniște și ordine desăvârșită. Fiecare instituție urmând a se încadra în noul ritm al țării, a cerut fiecăreia să dea primul exemplu și să răspundă înaltei sale misiuni în Stat, fiindcă numai astfel va putea pregăti elitele capabile să asigure înfruntarea tuturor furtunilor și biruința neamului.

MAREȘALUL ION ANTONESCU

2. — *S'a stabilit modul în care va fi sărbătorită ziua de 1 Decembrie — aniversarea Unirii — în cadrul Universităților.*

3. D. Mareșal Ion Antonescu a reexaminat problema organizării vieții studențești și măsurile de ajutorare a studenților săraci și merituoși, — acordări de burse, încălțăminte, îmbrăcăminte, etc. — precum și reorganizarea cantinelor și căminurilor, urmând ca d-nii Rectori și Decani să coboare cât mai mult și cât mai des în mijlocul studenților, pentru a le cunoaște și înlătura lipsurile, pentruca, prin măsurile ce d-lor vor lua, să se evite tot ceeace ar putea turbura liniștea și echilibrul sufletesc, atât de necesar pentru o serioasă pregătire a studențimii noastre.

(Continuare în pag. V-a)

ADERAREA ROMÂNIEI LA PACTUL ANTI-KOMINTERN

Solemnitatea care a avut loc la Berlin în ziua de 25 Noembrie, când s'a prelungit valabilitatea pactului Anti-komintern și când au aderat la acest pact o serie de noui state, a arătat hotărârea nestrămutată a lumii civilizate de a lupta împotriva barbariei comuniste.

Prezența României între statele cari au aderat la acest pact nu a mirat pe nimeni. Era natural să se întâmple așa, fiindcă noi suntem cei dintâi cari am simțit răsuflarea înveninată a fiarei care de mai bine de două decenii, sub masca unei nevinovate pasivități, ne pândea pașii gata să se repeadă asupra noastră, atunci când împrejurări prielnice i-ar fi îngăduit-o.

Pe pământul nostru s'a aruncat întâi sămânța acestei diabolice doctrine și curățenia și sănătatea sufletului românesc au pricinuit prima înfrângere forțelor ofensive distrugătoare ale comunismului.

D-l Prof. Mihai Antonescu a spus la Berlin: „România a început lupta împotriva comunismului în anul 1919 și o va continua întotdeauna sincer și fără vorbe."

Și cum ar putea fi altfel când, în vreme ce marile țări ale Occidentului așteptau rezultatele experienței începute în celălalt capăt al continentului, noi luptam cu poftele mereu crescânde și din ce în ce mai greu de ascuns ale hidrei bolșevice.

In toate vremurile și sub toate năvălirile, noi am fost zidul de care s'au izbit uraganele pustiitoare ale tuturor hoardelor pornite din orientul barbar împotriva începuturilor de civilizație ale occidentului. De noi a trebuit să se izbească în primul rând și ofensiva distrugătoare a orgiei comuniste.

Noi am opus saloanașelor de promisiuni mincinoase și perfidei propagande a Kominternului, judecata dreaptă și curățenia sufletească a țăranului român, iar în calea poftelor imperialiste ale celui mai odios regim din câte a cunoscut istoria, am ridicat zidul de oțel al pieptului românești.

Iată pentruce aderarea României la pactul Anti-komintern nu a constituit decât o întărire a atitudinii pe care cinstea și judecata românească ne-o dictaseră încă dela începutul stăpânirii comuniste.

—St.—

MONARHISMUL BASARABEAN

Concepția monarhistă a Basarabiei, în ciuda unor sentințe pripite, a fost și este toiagul miraculos cu care ea a spart stâncile tuturor nedreptăților, este ascunsa vâlvătaie a inimii basarabene, care se descifrează în fapte cu tâlc, pline de aroma autenticității românești, isvorite din blânda dârzenie a caracterului transprutean.

Pomenim aici de Basarabia cu mazilii, răzeșii și codrenii ei, ne interesează profunzimea proceselor de conștiință în fața necunoscutului, a durerii și a răsplătirilor pământești, din sânul ei ne pasionează simțul acestui popor român răsăritean de recunoaștere a unei puteri, care pornește din măduva întregei lui tradiții, ne preocupă acel izvor de reculegere, de sănătate spirituală și de inseninare a tuturor supărărilor trecătoare, ale cărui adâncuri le tălmăcește numai istoria.

Cum se poate numi flacăra etern păstrătoare a specificului românesc, a răbdării fără limită, care a înfruntat toate năvălirile și a diminuat otrava tuturor despărțirilor cum altfel decât concepția monarhică?

Această concepție monarhistă a moldovenilor basarabeni e pe aceiași linie de viață ca și concepția religioasă.

Dumnezeu e stăpânul sufletului, Impăratul e stăpânul trupului. Dumnezeu conduce lumea din cer. Impăratul conduce lumea pe pământ. Dumnezeu este Atotbun, Atotiertător, Atodrept, dar și Impăratul este cel mai drept judecător de pe pământ. Nu există judecată mai dreaptă ca a Impăratului. Toți muritorii greșesc, Impăratului îi e dat cel mai puțin să greșească etc.

Decât că, trecând peste hotarul acestor caracterizări generale, concepția monarhistă în Basarabia își dublează însemnătatea prin faptul, că ea a menținut și menține, atât în vechea robie cât și în recenta robie, jeratecul românismului nestins, prin toate văgăunile și povârnișurile adormite ale provinciei răsăritene.

Credința monarhică a întreținut până astăzi spiritul românesc în Basarabia și atâta timp cât această credință stă înculată în inima țărănimii basarabene alături de frica lui Dumnezeu n'avem dece ne teme pentru sufletul moldovenimei descălecătoare din vitejii voevodale.

Pe grumazul acestei credințe, toate satele dela Cet. Albă și până la Hotin, dela Ungheni și până la Vadul lui Vodă, s'au rugat și se roagă românește, au plâns și cântă românește și mai ales au trăit și trăiesc românește.

Idea'a monarhistă în Basarabia îndeplinește două funcțiuni identice cu istoria acestei provincii.

1. Funcțiunea conservatoare. In vreme ce intelectualitatea basarabeană a fost atinsă de influența propagandei comuniste, acum își deschide miraiul făgăduelilor moscovite atunci, singur norodul, cu floriul unei tradiții voevodale trecută prin pălenienisul aducerilor aminte ridicat la locul de cinste de lângă icoană, își purta zilele vieții mai

Sergiu Matei Nica

(Continuare în pag. 4-a)

GEOGRAFII STRĂINI DESPRE TERITORIILE LOCUITE DE ROMANI

Harta lui F. Lange. (Extras din Sprachenkarte von Mitteleuropa, Anul 1930)

1. Români; 2. Germani; 3. Unguri.

DESPRE O CONȘTIINȚĂ A ORIGINII ETNICE PIERDUTE

Conștiința originii etnice la un popor, prin oricâte împrejurări grele ar trece, este singurul bun valabil care îi asigură și permanentizează în veci ființa, chiar dacă geograficește acest popor ar fi situat în insulele nipone, pe malurile îndepărtatului Eufrat, ori numai în bazinul dunărean. Desigur că la temelia acestui nesdruncinat crez, pentrucă și conștiința de etnicitate a unui neam e un crez, stau o serie de elemente disparate ca fond, dar care păstrează și închează într'o unitate bine încadrată întreaga ei compunere.

Noi românii, poporul de pioni ireductibili dela porțile dinspre răsăritul lumii civilizate, în mod cu totul deosebit am dat dovadă de o cât mai largă și cât mai nestrămutată conștiință etnică. Aceasta pentrucă peste noi au trecut toate furtunile și toate opresurile. Prezența lor însă în viața de toate zilele de restriște nu ne-a îndepărtat nici măcar cât de cât cunoașterea provenienții neamului și nici cunoașterea delimitărilor sub care îndepărtata timpuri ne-au statornicit.

Rușii, ultimul popor barbar, care prin numărul lor covârșitor de însemnat ne-a copleșit, și până la 1918 și în anmăi acest an de opres și străduire de bolșevizare anarhică, și-au dat seama că peste tenacitatea și voința fermă de a ne păstra etnicitatea nu vor putea trece cu ușurință.

Pentru aceasta mai mult până la 1918 și ca totul puțin în vremelnica lor cotropire, s'au ostenit să ne anarhizeze și să ne înlăture tocmai această piatră rară a conștiinții despre origina noastră etnică. Nicăieri pe lume nu s'a stăruit mai mult cu atâtea înrăite și tendențioase colonizări ca în Basarabia. Rostul lor a fost să rusifice moldovenii aceștia dârzi și neînfricați în țăria lor sufletească de a nu crede decât ceea ce știau ei din tată în fiu, prin puterea tradiției păstrătoare de neam.

Din capul locului, toate victoriile și toate realitățile dela fața locului au confirmat că rezultatele au fost nesatisfăcătoare. Românii nu au nutut să dispară sub nici o formă. Dar dacă nu au reușit să izbutească sub nici o formă să înlăture românismul, pe alocurea cunoașterea originii etnice însă a dispărut.

Sudul Basarabiei ca și anumite centre disparate din Nord, prezintă câteva proecțiuni din ciudatul fenomen al pierderii conștiinții despre o anumită etnicitate românească. Români adevărați și după nume și după limbă, dar cu regretabile ovuri și ofuri în coadă cred convinși că sunt de altă naționalitate. Nici unul însă, dar absolut nici unul din depărtate adâncimi genealogice, nu au vorbit altă limbă, decât dulcea limbă românească. Au aceleași obiceiuri, duc același fel de viață. Se închină la aceleași icoane, poartă nume categoric românești, dar cred că sunt bulgari, găgăuți sau ucraineni.

Recensămintele trecute și inspecțiile recente ale organelor în sub ordinele autorității guvernământului de Basarabia dovedesc aceasta. Cei douăzeci și doi de ani de stăpânire românească, n'au reușit să înlăture acest neajuns. Preocuparea de căpetenie a fost poate un anumit desfrâu democratic care a căzut. Azi în preocupările autorității de stat singura grijă de căpetenie este refacerea cât mai salutară a vieții și a ființii neamului. Mă bucură faptul că Guvernământul din Basarabia a ordonat, în regiunile cu cetățeni de origine etnică pierdută printr'o falsă realitate insuflată pervers, o cât mai grabnică cunoaștere a realității pentru ca să se poată lua și măsurile de îndreptare.

Pe orice cale, folosind toate mijloacele de redresare, conștiința etnică românească pierdută printr'un opres încercat asupra generațiilor dearândul. Aceasta cu atât mai mult cu cât problema conștiinții despre originea etnică a acestor români desnaționalizați, este de o extremă importanță.

Neculai V. Coban

D. Prof. Mihai Antonescu decorat de Fuehrer cu Marea Cruce a Vulturului German

BERLIN, 29 (Rador).— Fuehrerul Adolf Hitler a acordat d-lui profesor Mihai Antonescu, vice-președinte al consiliului și ministru al afacerilor străine, Marea Cruce a ordinului „Vulturul German".

Inalta distincțiune a fost remisă d-lui vice-președinte al consiliului român de către d. von Ribbentrop, Joi seara, la ministerul afacerilor străine.

PAGINA LITERARĂ

Artă și morală

In decursul veacurilor s'au iscat, în jurul acestui subiect de o tot mai stringentă actualitate, mari și nepotolite discuții. Câte minți luminate au apărut pe firmamentul culturii universale, câți gânditori iluștri și-au rotunjit părerile, citind și studiind biblioteci întregi, aproape aidoma trepte ale cunoașterii s'au închegat, fiecare tinzând din răspunderi la descoperirea veridicului, în artă, și a frumosului veșnic. Empirismul, utilitarismul, agnosticismul, intelectualismul, misticismul, — iată școlile deslui de nuiele și eleniere în ce privește existența, care s'au manifestat agonistic începând din antichitate și până astăzi, având reprezentanții lor de frunte, rezemându-se pe dolii și apărătorii lor. „Aceste atitudini și îndrumări spirituale, nu numai că le întâlnim în toate timpurile, — spunea Benedetto Croce, — dar ele stăruiesc subt o formă oarecare, active sau în stare embrionară, în fiecare cugetător și chiar în fiecare om; de aci posibil și marea dificultate de a repartiza filozofii esteticieni într'o categorie sau alta, deoarece fiecare intră prin firea lucrurilor, mai mult sau mai puțin, și într'una și în cealaltă sau în toate celelalte categorii".

Estetica moralistă sau utilitaristă, cum se mai numește încă, a fost îndeosebi atacată de cei care preconizau o artă pură, independentă și neinfluențabilă, pe motivul serios că orice artă atârnă de morală, este morală și nu artă. Să admitem. Insă nu putem trece cu vederea faptul că morala, în fond, este și o estetică, fiindcă binele nu merge fără frumos, iar frumosul fără armonie. Platon, — moralistul și metafizicianul integru, — s'a ridicat cu înverșunare împotriva artei pentru artă, împotriva doctrinarilor care renunță să privească arta drept un mijloc de a moraliza pe oameni și nu de a corupe. In cazul acesta preferăm arta, în care coeficientul moral e prea exagerat chiar, celei morale, menită să perverteasca sufletele inocente, să inspire groază, provocând o stare de covârșitor desgust. Și, pentru a întări afirmațiile de mai sus, vom face apel din nou la cuvintele de aur, profund idealistoare, ale lui Croce, — care alături de Francesco de Sanctis, a preconizat și a luptat pentru împământenirea formulei „artă pentru artă" și deci, nu poate fi învinuit de subiectivism sau parțialitate: „Și chiar doctrina moralistă a artei a fost, este și va fi totdeauna binefăcătoare prin însăși contrazicerile ei; este, a fost și va fi un efort, deși nefericit, de a despărți arta de simpla plăcere, cu care câteodată este asemuită, și a-i da un loc mai demn; și chiar și ea are partea ei adevărată, fiindcă, dacă arta e dincolo de morală, artistul, întrucât e om, care nu se poate sustrage dela datoriile de om, nu e nici dincolo, nici dincoace, ci sub imperiul ei, și însăși arta, — arta care n'a fost și nu va fi niciodată morală, — trebue s'o considere ca o misiune, trebue s'o exercite ca un sacerdoțiu".

*

La noi, în țară, scriitorii fideni au profitat, cât se poate de bine, de avalanșa părerilor contradictorii și, excluzând partea morală a artei, sâmburele luminos al unei curății lăuntrice, ne-au îmbâcsit literatura cu opere de o revoltătoare pornografie, — cuiburi de infecție și perversitate circumcisă, — cu josnicul scop de distrugere a conștiinței treze și de anihilare a oricărui patriotism, a oricărei mândrii naționale. Arta nu trebue să fie morală, — trâmbițau pretinșii cosmopoliți noștri, abia ștergându-și balele. Arta trebue să descrie numai realitatea, fragmente de viață trăită, ceiace vedem că se frământă în jurul ne și fierbe!, iată în ce consta arta; iată de unde va porni ascensiunea literară a țării!...

Și s'au apucat să dea drumul la zeci de volume: romane, poezii, eseuri, încurajați de presa sărindării, stă și de câteva condeie autohtone, cumpărate, peste un sfert de veac și-au bătut joc de bunul simț românesc și de bunătatea proverbială a Neamului, perciunații tuturor ghetourilor galiției, oploșiți și hrăniți pe pământul mănoaselor holde, pe care au vrut să-l transforme — ori... cum — într'o împărăție iudaică.

Ce simțeau românește dânșii, în adâncuri, ca să fie impresionați, — vorba lui Ion Ghica, — „de legendele românești, de suvenirile copilăriei noastre; să le placă doinele zise cu fluerul ciobanului, să se înfioreze de muma-pădurii, să se teamă de smeu, să guste basmele cu cari ne împăca mama Ilinca, când începea cu: A fost odată ca niciodată, că de n'ar fi nu s'ar povesti?"

Uitau, sau nu vroiau să știe domniile lor, că până și în ungherul cel mai întunecat de viață, acolo unde crezi că noroiul și josnicia n'au margini, în lumea mahalalei și a prostituatelor, în toate părțile și la fiecare pas, se ascunde o rază de morală binefăcătoare, fără de care un trai este imposibil și inadmisibil. Interesându-i banii și nu arta, nu progresul, treceau, intenționat, cu vederea, peste prăpastia pe care săpatul lor pornografism o deschidea în sufletul tineretului, dornic de a-și îmbogăți cunoștințele și personalitatea, dornic de a afla fărâmuri noui și atrăgătoare.

Mă gândesc, cu privire la rolul covârșitor al moralei în artă, la aceste cuvinte ale regretatului G. Ibrăileanu care accentua între altele, analizând romanul „Ape de primăvară" al lui Turghenieff: „Ceiace merită să fie relevat de artiști nu este celace e animalic în om, lucru prin care toți oamenii se aseamănă, dar celace e omenesc, lucru prin care oamenii se deosebesc așa de mult".

Dinu Vrajă

Plecare din Basarabia

Troițele stau lângă amintire:
Imbătrânite semne și icoane.
Pe drumul colbăit de-o stea subțire,
Trec băjenari și scârțăie chervane.

E-aproape seară. Pasărea luminii
Agonizează sub imensa domă;
Nădejdile și-au prăpădit mălinii...
Ce dor se abate 'n piept, ca o fantomă?

In urma noastră vâltoresc izvoade.
Bătrânii, morții, ne blastămă păcatul.
Nu plângeți voi, moldovenești noroade, —
Degrabă iar s'o lumina veleatul!

Sergiu Grosu

Problema tineretului basarabean

INTREBUINȚAREA TIMPULUI

După anul de ocupație sovietică, problema tineretului se pune sub o formă absolut nouă, și, dată fiind atmosfera în care a trăit acest tineret vreme de peste 300 zile, ceeace înseamnă foarte mult pentru un caracter în formație, chestiunea trebuie tratată cu multă seriozitate de factorii cu răspundere în domeniul educației.

E cunoscut felul în care au căutat sovieticii să crească tineretul în care își puneau toate nădejdile. Sub masca așa zisei libertăți și respectări a individualității, bolșevicii dădeau frâu liber la toate înclinațiile spre rău, ce sunt specifice epocei de creștere a copiilor, când influența în bine a societății, a maturilor, hotărăște drumul viitorilor cetățeni, disciplinați sau în veșnică luptă cu ordinea socială, adică niște inadaptabili, sortiți unor zadarnice sforțări negative, mai precis, unei înfrângeri rușinoase.

După anul în care tineretul a făcut ce a vrut, fumând în fața bătrânului tată și a profesorului disperat svârlind cu chibrituri aprinse în părul învățătoarei și hotărînd în soviet ce trebuie și ce nu trebuie să execute, totul fiind în funcție de plăcere, — e nevoie să luăm aminte asupra felului cum vom trata acele apucături bolnăvicioase create de educația libertinajului comunist.

Trebue să distrugem tot ce a lăsat anul umilinței în creierul, în sufletele pe care a încercat a le perverti.

Nu există decât o singură cale cu sorți de isbândă desăvârșită: ocuparea întregului timp de care dispune dela un semn la altul, tineretul, printr'un program plăcut, interesant, folositor.

Se va urmări crearea tipului de om muncitor și intelectual spre a face pe foștii ucenici ai bolșevicilor să uite de tot ce a fost eri. Numai arătându-le o față frumoasă a mijloacelor noastre de creștere, le vom scoate din amintire vremea de bălăceală în mizera libertate pe care toți membrii societății comuniste au plătit-o atât de scump, devenind odată cu maturitatea simpli roboți sau ținte pentru pistoalele comisarilor diriguitori.

Sistemul educației noastre tinde la o canalizare a libertății copilăriei și adolescenței, spre formarea unor caractere demne, curajoase, loiale, harnice, productive, inteligente, pregătite fiecare potrivit înclinațiilor și facultăților intelectuale, caractere ce își capătă deplina libertate odată cu majoratul, atunci când au o situație socială; adică exact atunci când la sovietici se pune botniță libertinajului, și individul împins la desfrâu, lăsat fără pregătire în epoca formației, e înjugat ca un animal, devenind o piesă la mașina socială a lui Stalin.

„A fost". In viitor nu va mai fi nici în Rusia acest lucru. Destul cu batjocora la adresa ființei umane.

*

Intrucât ne privește însă, după anul tristeței, trebuia să ne preocupe

tineretul infectat cu serul educației sovietice. Am discutat în această privință cu mulți profesori și învățători și la toți am găsit aceleași gânduri: Ne trebuiesc în primul rând elementele cu sufletul pătruns de naționalismul integral, educatorii care să fie ei înșiși stăpâniți de adâncul sentiment al dragostei de glia și tradiția românească. In al doilea rând trebuieste fixat un plan de lucru care să privească timpul tineretului. Să nu lăsăm copiilor și adolescenților vremea să mai gândească la cea ce au auzit eri. Să-i deprindem cu noua disciplină a muncii românești. Programul să fie alcătuit printr'o colaborare a școalei cu biserica și cu autoritatea administrativă.

In afară de materia fixată de regulamentele școlare, e necesar ca tineretul în totalitatea sa, — cuprinzând satul, fabrica, atelierul, liceul, școala primară chiar, — să îndeplinească o activitate care să-l atragă, prin Cămine Culturale, cu organizarea a diferite serători cu scop educativ și de stimulare intelectuală, biblioteci vii, precum și muncă de folos obștesc, munca fizică, vara pe teren agricol și iarna în ateliere improvizate prin case foste locuințe evreești. Există papură, nuiele, călți, etc., din care se pot face atâtea lucruri folositoare și în acelaș timp tineretul e ocupat, deprinzând o meserie. Caracterele se formează prin muncă.

Așa cum e vorba să se numească agronomi în fiecare comună, la fel trebue să se procedeze, trimițându-se și câte un maistru.

Iar până atunci, conducătorii îndrumătorii tineretului, vor găsi dintre gospodarii satului oameni care vor învăța cu bucurie pe cei tineri orice îndeletnicire pe care o cunosc.

Am spus și repet că trebuie „oameni".

*

Dacă vom scăpa o lună, o jumătate de an, un an, fără a ne ocupa serios de tineretul care a trăit sub sovietici, timpul acesta se va resimți dureros în întreaga viață a acestei generații.

Sunt probleme care își așteaptă soluționarea. Problema tineretului care îmbătrânește odată cu sborul vremii nu poate, nu trebuie să aștepte. E o cerință națională și o poruncă a demnității noastre românești să dăm acestui tineret lovit fără s'o știe, îndemnat spre greșeli fără să-și dea seama, — tot ce avem mai bun în inimile noastre de oameni, tot ce avem mai înalt în sufletele noastre de români.

Să nu uităm că o generație greșit îndrumată târăște după ea, pe această cărare condamnată încă alte generații.

Să nu lăsăm tineretul, amăgit de metodele bolșevice, a lenăși pe o viață întreagă apucături pentru care nu este vinovat.

Să ștergem urmele sovieticilor de pretutindeni dar din conștiința tineretului în primul rând.

Sabin Popescu-Lupu

Cenaclurile literare basarabene

Chișinăul de astăzi, trecut prin anibilul purgatoriu al zeului Marte, va trăi multă vreme încă din seva amintirilor frumoase, așa de frumoase încât, în paradox cu poetul, nu vor putea să piară. Crescute temeinic în suflet, aceste suveniruri perpetuează legături care ridică în planul conștiinței durabilitatea obiectului declanșator. Peste viața anilor apuși, printre spinii necazurilor inerente, se înalță însă și câte-un buchet de trandafiri spirituali.

Iată modestele reuniuni ale puținilor scriitori basarabeni, învăpăind amintirea în așteptarea unei redresări. Fără un mentor special, ci numai cu simțul lor artistic, acel limitat număr de condeieri polariza la cenaclurile săptămânale amatori de toate vârstele, cei avansați în ani resimțind o nouă ispită de a cocheta cu muzele, iar fragedele figuri studențești sau școlărești chiar orientându-și vocația după pulsul desbaterii problemelor pe care le provoca seriozitatea matură a unui veritabil talent recunoscut tacit.

Afară viața se consuma din plin în lumina luxuriantă a Bulevardului treceau vaporoasele siluete femenine și agitația străzii tenta cu fluxul traiului intens — pe când într'un birou al primăriei, poetul își depăna manuscrisul înflorit cu himere. Urcase scările palpitând de emoția unei posibile întârzieri. Cu fișele astea țesute solitar visează cucerirea Parnas-ului. Este o convingere subiectivă, construită din piramida iluziilor. Luni după luni, cenaclurile literare își consolidează rostul și menirea lor se precizează tot mai mult și mai clar. — Confraterne, obiecțiile curgeau juste, izolau un moment prieteniile și subliniau principiile care trebuiau cultivate. Se aduceau exemple salutare din restul țării, unde condeierii persistenți spărseseră indiferența și creiaseră un curent impunător. Câțiva, cu pronunțată ambiție nobilă, se întâlneau în coincidența propunerilor și viziunea lor devenea obsesia prodigiozității comune, a unei prodigiozități inseparabile de calitatea la care râvnesc visurile lor. — Au ars aci, în biroul cedat săptămânal întâlnirii scriitorilor, credințe susținute cu fervoare, experiențe pline de învățăminte reținute și în colbul prăbușirii acestui birou trebue să se fi auzit multă vreme ecoul vocii scandând versuri sau dând sugestii pentru organizarea vreunei șezători literare. — Pentrucă cenaclurile ridicaseră creația la valoarea care-i îngăduia înfruntarea rampei unde un public pregătit dădea sentințe. Prima șezătoare a mănunchiului de scriitori — simbolic înfrățiți, bravând reticențele ce mai existau — a însemnat o manifestare unitară, pornită să dea tonul corect al unor gâlgâiri muzicale, cade deși își sugeau esența din viața de toate zilele, nu nemănau cu aceasta. — Era un sfârșit de Martie viforos. Primăvara sufletească din Sala Eparhială însă unde se desfășura șezătoarea, pusese pecetea pe debutul fericit al cutezanților. Toate colțurile Basarabiei își trimiseseră reprezentanții la acest prim concert, executat cu arcușurile invizibile al misterelor poetice. O melodie aparte degaja fiecare vers, fiecare frază. Se filtrau numai esențele printr'un procedeu mistuit incognito de seriozitatea momentului.

Peste primul examen public au trecut 2 luni de verificări. Iunie isbucnise cu miresme tari și cireșe aprinse ca jăratecul. O nouă întâlnire cu Sala festivă confirma biruința începutului. Parcă mai elegiaci poeții, parcă mai gravi prozatorii. Cerul Basarabiei unea, dincolo de zidurile orașului, svonuri campestre. Toată viața era săgetată brusc de o presimțire. O iritație generală, din nimic, ni toate. Vremea trebuia să se oprească acolo, căci era Iunie 1940 — ultima noastră șezătoare și 'n ajun ultimul cenaclu literar...

Octav Sargețiu

PE AICEA URCĂ *)

Pe aicea urcă poteca în codrii din Orhei.
Primăvara cu sufletul zilelor în vrăsta picioarelor,
spre căpiști de soare din amezile anilor ei —
drumurile lungi, inimă a ogoarelor.

Satele ies pe prispe pe hlei, visul să-l urce.
Ferestrele caselor cu pleoape grele de viață
ți se uită în ochi, ca secara s'aburce...
Oare pentru cine-s chemările acestea de ghiață?

Am mers demult pe drumurile astea în serpentină.
Pe-atunci izlazurile creșteau deavalma peste deal,
spre dimineață cântau ciocârliile în lumină
și codrii își aruncau pe umeri răcoarea-voal.

Țăranii duri toceau grumajii sub cămăși de in,
curate ca sufletul frățesc dela Paștele de-acasă.
Viața lor, traiul lor era ca un izvor de senin,
Stele de ziuă ieșiau cu ei și cu zorile la coasă.

Ușor umbreau pe haturi vechi, codrii tehui,
când se luminau de dragoste plentul și sânii...
Dar unde ești, vremea acea din suflet să spui
până unde vârcolau năvoadele stânii!?

Vor fi acuma tot umbrele împlinite în păduri,
flăcăii voioși cu seara la pârlaze și porți.
Poate ți-i inima clocot de sânge în tulpinii de răsuri
în amintirea pe care ca pe un steag o mai porți.

Neculai V. Coban

*) Din volumul, recent apărut, „Cântece de acasă".

POETUL PANAIT CERNA ȘI BASARABIA

S'ar părea nepotrivită apropierea acestor două nume. Să fie oare vre-o legătură între numele poetului dece meleagurile Dobrogei și acela al ținutului dela Mare la Hotin? Cercetând opera lui Cerna, răspunsul e afirmativ.

In anul 1912, când se împlinise o sută de ani dela alipirea Basarabiei la Rusia, evenimentul a fost sărbătorit de către oficialitate prin manifestări publice. In scris și în viu grai, atât de-o parte cât și de alta a Prutului. De-o parte se scriau imnuri de slavă preamărind însemnătatea aniversării, iar de alta se purta doliu. De-o parte cântece de bucurie; de alta suspinuri și jale.

S'au scris stihuri noui cu acest prilej, de către unii și alții.

Poetul Panait Cerna, cântărețul ferici, și-a instrunit și el coarda și a dat la iveală o seamă de versuri sub titlul „După un veac", prin care își leagă astfel numele de acela al Basarabiei.

Cuvinte de protest au mai adresat și alții, dar nimeni n'a spus mai limpede și mai aspru ceeace simțea un neam întreg.

Ca orice poet de seamă, Panait Cerna a căutat să se confunde cu simțămintele neamului din mijlocul căruia a răsărit. Aniversarea alipirii Basarabiei l-a durut și cunoscător al pătimirilor unui neam întreg, a încordat lira, din care până atunci nu scosese decât cântece de bucurie, și a rostit în versuri dure toată revolta sufletului său.

Pentru Basarabia poetul găsește cele mai frumoase calificative. Pentru Panait Cerna, Basarabia este „fată mândră, cu trup de zăpadă". Așa de firavă și așa de înstrăinată, deslipită dela sânul patriei, această „fată mândră"! Iar celălalt? Pentru cel care a deslipit-o dela sânul țării, poetul nu are decât cuvinte cu usturături de foc:

Nu te făli atât că ești puternic,
Nu-l încerca pe Dumnezeu!
Din ghiara morții te-am scăpat odată
S'am cunoscut atunci a lumii plată:
Infipi-ai ghiara'n mine și mai greu!
Dintre surori și druște tinerele,
Pe cea mai mândră fată a horei mele
Cu braț păgân ai deslipit-o tu..."

Și mândra fată cu „trupu-i de zăpadă", rămâne înstrăinată. Anii trec, iar Crivăț cel involburat, de bucuria împlinirii unui veac, chiamă lumea la serbare:

Iată- sosind pe rând — pe ei, ce-i doare?
Ostași în fir și preoți cu odoare...

Sărbătoare-i însă sumbră. Nu-i deajuns strălucirea ținutei celor ce-au venit să sărbătorească împlinirea unui veac, căci oaspele cel mai scump n'a vrut să vină: Dreptatea cea cu ochiul neîndurat".

Ținând în mână „a neamurilor carte", ea visează să'ntoarcă vremurile înapoi... Și ce mărețe vremuri:

Il vede'n văi pe Dragoș, după bour—
In urma lui norodul, vajnic nour,
Tot crește, ca dintr'un etern izvor;
Vin Domnii, vin arcașii, vin păstorii,
Și vin domnițe rumene ca zorii —
Iar cântecul însemnă drumul lor...
Cu drag pământul își primește-aleșii!
Ici fug, abia scăpându-și craii, Leșii,
Colo se'ntoarnă trist un împărat,
Iar călăreți pietoși, gonind tătarii,
Și-adapă'n scurtu' lor popas fugarii
La gura Nistrului împurpurat..."

Iar azi? Azi țărâna călcată de voevozi moldavi geme sub stăpâniri streini iar fiii ei n'au voe să jelească. Ei trebue să cânte și să strige că-s fericiți când „li se fură graiul cel plin de zâmbet și suferinți".

La gândul acesta, crăiasa se înfioară. Intrând ca viforul în sală, mânia ei nu cunoaște margini:

In țăndări cad pahare spumoase,
Și'n svon adânc de plasuri furtunoase
Palate și cetăți se dau afund...
Vii flamuri fulgerele desfășoară,
Și munți și văi și piepturi mii răspund...
Și iar se mută pietrele'n hotare —
Iar trec străjeri moldavi în goană mare
De-a-lungul Nistrului până la guri",

*

Aceasta este tema primei părți, din poezia lui Cerna, închinată Basarabiei. De teama unei profetizări desarte, însă, poetul suspină cu durere:

O visuri! visuri! amăgiri divine...
Trecutu-i mort — trecutul nu mai vine!
Sfărmat e cuibul de vulturi!"

Și-atunci, nu-i rămâne altceva decât să plângă soarta Moldovei răstignite:

Moldova mea, Moldova mea iubită,
Ce judecată-a lumii, ce ursită,
Te-a răstignit între tâlhari?
Cât sângele curs din coasta ta rănită,
De când sfărâmătorul de tătari,
Lăsând pământul să mai hodinească,
S'a'nfășurat în haina-i ostășească
Și s'a culcat la Putna în altar...!"

Cerna dă însă și acestei părți măreția cuvenită, sfârșind prin chemare Providenței:

Tu, Doamne-al slăvii! Duh ce n'are nume —
Tu care ai vrut să fim și noi pe lume,"
Nu'ntoarce dela noi duhul tău!
In ziua'nfricoșată a răzbunării,
Auzi-ne, Tu, Doamne-al îndurării,
Incinge brațul nostru'ndoliat!
Revarsă'n el mânia Ta cerească!
Fă dintre noi, o, Doamne, să porniească
O piatră pentru noul Goliat...."

Acesta a fost răsunetul, pe care l-a avut aniversarea alipirii Basarabiei, în sufletul poetului dece însoritele meleaguri ale Dobrogei.

Alexandru Vicol

VIAȚA BASARABIEI

Necesitatea majorării prețurilor fixate prin ordonanțele primăriei pentru mărfurile de mare consum

Conducerea primăriei Chișinăului a constatat că cu toate măsurile ce se iau in mod sistematic și neincetat de către organele sale de control și inspecțiuni, specula continuă să mai stărue pe piața locală, mai cu seamă acum când populația caută să se aprovizioneze cu cele necesare in vederea Sărbătorilor Crăciunului.

Pentru inlăturarea acestui neajuns, s'au emis păreri diferite. Unii au propus necesitatea ca negoțul alimentar să fie lăsat liber.

Astfel, sătenii ar aduce cantități mult mai mari de produse alimentare, piața va fi bine aprovizionată, iar consumatorii vor fi indestulați in condițiuni normale. Paralel cu aceasta, și prețurile vor scădea dela sine, conform elementului economic: cererea și oferta.

Dacă insă la prima cercetare a acestei probleme, soluția pare a fi bună, aplicarea ei in practică este nepotrivită, fiindcă in lumea vânzătorilor și a aducătorilor de alimente s'a inrădăcinat adânc tendința de urcare a prețurilor in fiecare zi.

Un exemplu din multe altele, este și acesta: in timp ce ordonanța primăriei prevede prețul de 2.80 lei oul, s'a constatat că vânzătorii au pretins intr'o zi 5 lei, a doua zi 6 lei, iar a treia zi, 7 lei bucata.

Deci soluția cea mai bună este tot menținerea prețurilor maximale la produsele alimentare.

Aceste prețuri insă, trebuesc puse in concordanță cu prețurile pentru produsele industriale, pentru ca vânzătorul — in speță: săteanul, să se aleagă și el cu ceva din vânzarea produselor gospodăriei sale.

Pe de altă parte, aceste prețuri, trebue să concorde și cu prețurile de pe piața orașelor mai apropiate.

S'a constatat că prețurile fixate pe luna Noembrie sunt prea mici mai ales pentru: ouă, brânză, lapte, unt, etc. Este greu să obligi pe săteau să vândă ouăle cu 2.80 lei bucata, brânza cu 40 lei kgr., laptele cu 12 lei kgr., untul cu 180 lei kgr., in timp ce produsele industriale (indeosebi incălțămintea, etc.), s'au scumpit foarte mult.

Deaceea, conducerea primăriei caută să procedeze la revizuirea tuturor prețurilor fixate prin ordonanțele municipale, in sensul că prețul unor articole va fi majorat potrivit indicelui de scumpete.

In felul acesta, vânzătorii vor fi nevoiți să respecte prețurile real statornicite pentru toate mărfurile de mare consum, ei ne mai pretânduse la acte de speculă ilicită, acte cari, chiar dacă ar fi să se mai producă, vor fi sancționate cu cea mai mare asprime: trimiterea in judecată, confiscarea mărfurilor și internarea in lagăr.

Inființarea consiliilor de primărie în comunele din Basarabia

D. general Const. Gh. Voiculescu, Imputernicitul d-lui Mareșal Antonescu pentru Administrația Basarabiei, a dat un ordin circular către toate primăriile rurale din provincia noastră, in sensul de a inființa imediat consilii de primărie in fiecare comună.

Din aceste consilii, vor face parte:

Primarul comunei ca președinte, preotul, directorii școlari, notarul, agronomul, inginerul silvic, medicu sanitar uman, medicul veterinar și un agricultor fruntaș din sat, ca membri.

Funcțiunea de secretar va fi deținută de către secretarul comunal, iar in lipsa acestuia, de către cel mai tânăr dintre membrii consiliului.

Consiliile de primărie au menirea să studieze și să soluționeze problemele de refacere a comunei conform planului spiritual și gospodăresc, de a asigura aplicarea reală a măsurilor autorităților superioare și de a coordona intreaga activitate a organelor oficiale din comuna respectivă.

In acest scop, membrii consiliului de primărie vor intocmi programul de activitate, fiecare după competința sa și se vor ingriji de executarea acestui program in intregimea lui.

O importantă consfătuire canonică în capitala Basarabiei

Eri, Vineri, 28 Noembrie, a avut loc o ședință a Arhiepiscopiei Chișinăului in cadrul căreia s'a ținut o importantă consfătuire prezidată de către P. S. Episcop Efrem Tighineanu, locțiitor de Arhiepiscop, cu participarea tuturor consilierilor și a clerului Catedralei.

Cu acest prilej s'au hotărit următoarele:

1. Avându-se in vedere munca de 30 ani pe ogorul duhovnicesc, depusă de diaconul Antonie Moraru, P. S. Episcop Efrem a dispus inălțarea C. Sale la rangul de preot onorific.

2. Avându-se in vedere faptul că o parte din personalul Catedralei care, deși rămas sub ocupația bolșevică după 22 Iunie 1940, și-au făcut totuși cu prisosință datoria de slujitori ai altarului și care nu și-au primit până acum salariul, Consiliul a hotărit ca veniturile parohiale intâmplătoare să fie impărțite numai intre acești slujitori ai bisericei.

Această situație va dura până la incadrarea lor in posturi.

3. Intrucât Protoiereul Nicolae Grosu, șeful Catedralei, este delegat să plece temporar in Transnistria, funcțiunea de șef al Catedralei a fost atribuită Părintelui diacon Ursache.

4. S'a hotărit ca P. C. Părinți Pr. Vasile Prisăcaru și diacon Perianu Victor, să fixeze in scris toate rânduirile slujbelor arhierești ce se oficiază la Catedrala Chișinăului, ele fiind socotite ca cele mai frumoase și mai corespunzătoare cu spiritul ortodoxismului nostru.

5. S'a convenit ca P. C. Sa Pr. Vasile Guma, veneratul preot dela Catedrala noastră, să fie și in viitor menținut printre membrii clerului acestei Catedrale.

6. In locul P. C. Sale Pr. Nicolae Grosu, a fost cooptat ca membru in comisiunea pentru renovarea Catedralei fiind numit totodată și casier, Părintele Vladimir Burjacovschi.

DOUĂ MOTOARE ELECTRICE INTRĂ IN PATRIMONIUL PRIMĂRIEI CHIȘINĂULUI

Primăria Municipiului nostru a intrat in posesiunea a 2 motoare electrice a câte 85 HP., ce erau destinate altei localități.

Aceste motoare au fost puse in funcțiune imediat după desrobirea Chișinăului, deoarece uzina electrică locală a fost aruncată in aer de către bandele iudeo-bolșevice.

Piesele principale se găseau la Lipnic, Constanța și la Comrat.

Conducerea primăriei a procurat altele și astfel a făcut față imprejurărilor.

Ulterior, a intervenit pe lângă autoritățile de resort ca aceste motoare să fie cedate primăriei locale.

In felul acesta, un motor folosește la luminarea localurilor autorităților, iar cel de al doilea, la iluminatul locuințelor funcționarilor.

REFACEREA CHIȘINĂULUI

ACTIVITATEA SERVICIULUI TECHNIC

Importante realizări in materie de reparații.-Totul s'a făcut din mijloace proprii ale primăriei municipale.-Școală pentru meseriași

Cine vine in Chișinău după un timp oarecare și trece numai pe străzile ruinate, fără a cerceta cu deamănuntul, crede că nimic nu s'a schimbat. Faptul insă că ulițele sunt din ce in ce mai animate, că târgul de pe Bâc se populează continuu, e semn că se lucrează la refacerea celui mai distrus dintre marile orașe pe unde a trecut războiul Europei.

In acest domeniu, al reclădirii, Primăria Municipiului, prin grija d-lor col. Dobjanschi și col. Dumitru, a fost prezentă la datorie. Serviciul Tehnic al acestei primării, — de sub conducerea d-lui inginer Buciuscan Gheorghe, ajutat de d. arhitect comunal Ulinici și d-nii conductori technici Firsov Eugen, Statnevici Alexei, Pavlovschi Anat. Nani Anton, Raisler Nicolae și Haciadurov Mihail, — a isbutit in termen de câteva luni următoarele realizări:

S'au reparat **45 localuri de școli primare și de copii mici**, dintre care una pe str. Universității, aproape de care au căzut bombe și care nu avea geamuri de loc.

S'a refăcut **baia comunală**, deși avea camera cazanelor și toată instalația interioară distrusă. Baia a fost redată folosinței publice.

Azilul de fete orfane de pe strada Ștefan cel Mare, deasemenea a fost reparat.

S'au amenajat **garajele din curtea vechei primării**, astăzi putând fi folosite de mașinile care nu aveau adăpost.

Azilul de vagabonzi, de pe str. I. Gh. Duca, s'a refăcut, putând adăposti pe bătrânii și nenorociții fără nici un sprijin.

S'au redat circulației toate străzile, fiind curățite de dărâmături pe zeci de km. **Pavajul** lovit de bombe a fost dres intr'o mulțime de locuri. Deasemenea și **podurile** de pe la periferii au avut nevoie de reparații.

S'a făcut o **bucătărie** pentru restaurantul A. C. T. și A. C. F. deschis sub auspiciile Societății de Patronaj in localul Hokey-Club.

Se găsește in reparație **Căminul de ocrotire** al Asociației „Amicele Tinerelor Fete", filiala Chișinău, de sub conducerea d-nei Ghițulescu.

S'au astupat **golurile** ușilor la clădirile distruse, spre a nu deveni vespasiane.

S'a amenajat o **popotă** pentru **ostașii germani** pe str. Eminescu.

S'a redat intrebuințării **oborul de vite, oborul de cereale, abatorul** și se fac reparații la **serviciul de ecarisaj**.

Hala de pește din piață, — formată din 10 boxe mici și una mare, — a fost restabilită.

Se reface **moara fostă proprietate a evreului Corenblit**, astăzi aparținând Primăriei, situată pe str. Regele Ferdinand, care, odată redată activității, va fi de mare folos pentru brutăriile din Chișinău.

Cum in prezent Primăria ocupă localul **Școalei Normale de fete „Florica Nitză"**, Serviciul Technic lucrează la repararea unui local, pentru a-l ceda in schimb acestei școale, pe str. M. Cogălniceanu.

Toate aceste reparații s'au făcut și continuă, exclusiv din fondurile Primăriei, fără ajutorul Centrului. La inceput au fost utilizați și evrei la lucru; iar astăzi sunt intrebuințați prizonieri ruși. Deosebit, au câștigat zilnic intre 100-300 lei fiecare, un număr de 100-150 lucrători.

D. inginer Buciușcan a intâmpinat in executarea lucrărilor o mare greutate din cauza lipsei lucrătorilor specialiști, care mai inainte in acest oraș erau evrei. Cum acești lucrători nu pot veni din altă parte, conducătorul Serviciului Technic din Chișinău s'a gândit că imediat ce nu vor mai fi lucrători pe șantier, din cauza gerului, să organizeze cu puținii meșteri specialiști ce-i are Chișinăul o școală pentru lucrători in materie de: tinichigerie, canalizare, geamgii, etc.

E o ideie căreia îi vom da intregul nostru concurs și pentru care îl felicităm pe d. inginer Buciușcan.

*

Aceasta a fost una din multiplele fațete de muncă ce inseamnă refacerea Chișinăului.

L.

VEȘTI DIN ROMÂNEȘTI-TIGHINA

Unde duce neprevederea

O impresionantă nenorocire s'a intâmplat in comuna noastră, fapt care a cauzat moartea unui fochist dela gara Românești — Basarabeasca in următoarele impjrejurări:

In seara de 21 Noembrie a. c. fochistul Barbescu Constantin in etate de 40 ani, ce-și făcea serviciul pe o locomotivă din gara Basarabeasca, intorcându-se dela serviciu acasă, a pus lemne in sobă, pe care apoi le-a aprins, pentru a-și incălzi camera.

Cum fochistul era obosit și voind să se odihnească, a inchis prea de vreme soba, când lemnele incă nu erau complect arse, și s'a culcat fără nici o grijă.

Gazele emanate din sobă peste noapte au asfixiat pe nenorocitul fochist. Dimineața, proprietarul casei locuitorul Muniță Ion văzând că chiriașul său nu ese ca de obiceiu pentru a pleca la serviciu, s'a dus la el, unde forțând ușa camerei, l-a găsit mort jos lângă pat.

Au fost anunțate imediat organele polițienești, in persoana d-lui Șef de secție Plut. major Bărlădeanu Gh., șef de Post Plot. Ciochină Neculai, dr. medic Șipircan și primarul com. Bucur N., cari intreprinzând imediat cercetările de rigoare și făcând și autopsia cadavrului au constatat că fochistul a murit prin asfixiere.

Autoritățile au autorizat inmormântarea cadavrului.

FURTURI:

In noaptea de 20—21 XI. a. c., indivizi necunoscuți la inceput, s'au introdus in curtea locuitorului Sarcov Neculai din comuna noastră, de unde negăsind altceva mai valoros, au intrat in grajd și au furat o capră. Fiind anunțat imediat postul de jand. din localitate, au sosit la fața locului d. șef de Post Plot. Ciochină N., insoțit de un jandarm, unde după primele investigațiuni s'a dat de urmele hoțului, in persoana individului Axinov Ion zis și Ciobănenco din această comună, un vechiu și cunoscut client al poliției. D. șef de post transportându-se la locuința numitului hoț de meserie și percheziționând locuința, capra a fost găsită ascunsă in casă.

Cu actele dresate numitul hoț a fost inaintat in judecată.

— In aceeași noapte indivizi rămași neidentificați s'au introdus pe fereastră in casa locuitorului Serguță Neculai din această comună, furându-i intregul harnașament pentru cai. Cercetările intreprinse de d. subofițer jandarm Măgălie au dat de urmele hoților dela cari au rămas pete de sânge pe perete. După cercetări indelungate, toate obiectele furate au fost găsite ascunse intr'o vie dela marginea satului.

COOPERATISTE

Cooperativa „Unirea" din comuna noastră cu scopul de aprovizionare, producție și desfacere agricolă, inființată in August a. c., are până in prezent inscriși un număr de 35 membri, cu un capital subscris de 80.000 lei și un capital vărsat de 50.000 lei. Cooperativa este condusă de d-nii: Ghimișlia I. Vasile — ca președinte, Țurcanu Avram contabil, Cernei D-tru casier, Preot Apolinarie Mârza și plut. Ciochină Neculai ca membri.

Operațiunile de achiziționare și valorificare a tuturor produselor agricole până la dat de 22 Noembrie a. c., au atins următoarele cifre:

Felul produsului agricol:	Cantitatea achiziționată in kgr.	Valoarea in lei
Porumb vechi in boabe	175.000	1.200.000
Orz	110.000	700.000
Grâu	7.000	70.000
Secară	8.000	65.000
Floarea soarelui	40.000	420.000
Turte de floarea soarelui	40.000	50.000
Miere de albine	100	10.000
TOTAL	380.000 kgr.	2.137.000

Din aceste cantități s'au incărcat și expediat până in prezent un număr de 10 vag. porumb și 6 vag. orz.

Centrul nostru cooperatist de aprovizionare a obținut o limită de credit dela INCOOP-ul Tighina, de 3 milioane lei, din cari până in prezent s'au ridicat 2,5 mil., plătindu-se pentru cerealele achiziționate până acum suma de 2.137.000 lei. Toate aceste operațiuni s'au săvârșit in mai puțin de o lună.

Centrul de valorificare și-a inceput operațiunile prea târziu din cauza lipsei de magazii, cari au fost distruse de bolșevici.

Abea in urma punerii la punct a acestor magazii prin munca personală a comitetului de conducere, operațiunile s'au putut incepe. Pentru viitorul apropiat, centrul are in pespectivă inființarea unui magazin in comuna Românești pentru aprovizionarea intregei regiuni cu cele necesare traiului, in care sens INCOOP-ul Tighina a și luat măsuri ca marfa necesară să fie pusă la dispoziție neintârziat.

INCOOP-ul Tighina va lua măsuri pentru inființarea unor centre cooperatiste regionale, de unde să se poată aproviziona intreaga regiune prin cooperativele respective.

Tr. C.-L.

CARNETUL NISPORENILOR

In marea și bogata comună Nisporeni, așezare temeinică a răzeșilor Moldoveni, in primii ani dela Unire, prin stăruința a câtorva apostoli ai culturii românești: av. Ionescu-Dore, agronom Ionescu-Nemțeni, invățători: Andrei Albu, Paul Erdosenca, Voronov, etc., s'au pus bazele Casei Naționale. Străduințele lor fiind incununate de succes s'a ridicat un important local in stil românesc, din care razele culturii naționale răzbeau in satele imbâcsite de intuneric moscovit.

Sub ocupația sovietică, in acest lăcaș al culturii naționale, a fost instalat Clubul sătesc in care prea puțini renegați și prea mulți iudeo-comuniști incercaseră zadarnic să vaccineze microbii comunismului internațional in trupul românului basarabean.

In mare grabă, sovieticii plecând la 4 Iulie din Nisporeni, acest local a rămas spre bucuria noastră, neatins.

Pentru repunerea in funcție a acestui așezământ de cultură națională, zilele acestea s'au adunat in telectualii din Nisporeni și Vărzărești și au desemnat un Comitet de inițiativă format din d-nii Dorneanu, Primu-Pretor al Plășii, Ion Paladi, Notarul com. Nisporeni, dr. Chiriac și dr. Toner, invățătorii pensionari reintorși din refugiu: Andrei Albu, Paul Evdoșenco și Inv. Ciobanu.

Nu numai cercurile intelectuale, ci și marea masă a sătenilor au primit cu o vădită satisfacție și bucurie vestea redeschiderii Casei Naționale.

Luminile românismului incep să străbată satele, aflate in negura ignoranței și a intunericului, sub regimul de tristă amintire.

FUNCȚIONARII DIN BASARABIA N'AU VOE SĂ VORBEASCĂ LIMBI STRĂINE

Interzicerea portului șepcilor rusești pe tot cuprinsul provinciei

D. general Const. Gh. Voiculescu, Imputernicitul d-lui Mareșal Ion Antonescu pentru Administrația Basarabiei, a dat o ordonanță potrivit căreia, funcționarii publici nu au voe să vorbească limbi străine in timpul serviciului, in afară de cazurile autorizate de legile și regulamentele țării.

Deasemenea, se interzice persoanelor cari fac parte din instituțiile particulare de utilitate publică, de a vorbi in limbă străină cu publicul pe care-l servesc.

Se interzice personalului din magazinele comerciale de a vorbi limba străină in timpul operațiunilor de vânzare.

Este interzis elevilor de a vorbi in limbă străină, in afară de limbile care se predau la cursurile școlare.

Strigarea mărfurilor in limbă străină, este deasemenea oprită.

Sunt interzise firmele și orice fel de insigne in limba rusă.

Portul șepcilor rusești este oprit pe tot cuprinsul Basarabiei.

Acei cari vor călca aceste dispozițiuni, vor fi pedepsiți cu inchisoare dela 1 lună la 2 ani.

Odată cu aplicarea pedepsei acesteia, justiția va putea pronunța și amenzi incepând dela 2.000—20.000 lei, precum și interdicția de a ocupa funcțiuni publice in decursul a 6 ani.

Plantațiile de vie din Basarabia scutite de impozite până la 31 Martie 1942

Administrația Comercială M.A.T., a hotărît ca până la 31 Martie 1942 să nu se perceapă impozitul pe hectar asupra plantațiilor de vie și nici să se perceapă vre-o taxă de consumație pe vin in Basarabia și Bucovina de Nord.

In afară de hotărîrea Administrației Comerciale M. A. T., care se referă numai la aplicarea Legei Monopolului Vânzării Spirtului și Legii pentru inființarea unui impozit asupra plantațiilor de vie, Guvernămintele Basarabiei și Bucovinei vor putea, in limitele ingăduite lor de alte legi, să fixeze orice impozit sau taxe pe cari le vor socoti necesare.

Activitatea Cooperativei „Lumina" din com. Vărzănești jud. Lăpușna

Am relatat la timp cum că in locul maghernițelor evreilor cari speculau munca țăranului român, s'a inființat din indemnul invățătorului P. Erdoșenco, reintors din refugiu o cooperativă sătească, sub numele de: „Lumină".

Această cooperativă, fiind in strânsă legătură cu Institutul Național al cooperației și indrumată de controlorul Federalei „Codrul" d. Vl. Scurtu, fost Președinte al Camerei de Muncă din Chișinău, nu este numai un simplu intermediar, aducând mărfuri din centrele comerciale și industriale pentru nevoile țăranilor, ci duce și o luptă aprigă in contra deferiților speculanți, cari, momiți de câștiguri ușoare, incercaseră să spolieze munca țăranului.

Așa de exemplu, diferiți speculanți, al căror nume le sunt cunoscute de toată populația, cumpăraseră la țărani diferite produse agricole cu prețuri derizorii: nucile cu 60-90 lei mia, brânza de oi 50-55 lei kg. etc., ca să le revândă cu prețuri întreite.

Cooperativa insă a reacționat prompt in contra acestor speculanți, procedând la cumpărarea produselor agricole de la țărani cu prețurile stabilite de autorități, cari nu urmărește scopuri de speculațiune, fixând prețuri echitabile: mia de nuci 250 lei, brânza de oi 120 lei, mierea de albine 100 lei, etc.

Bucuria sătenilor că prin această cooperativă au scăpat de capcanele speculanților, este mare.

Totodată, cooperativa a adus și mărfuri de strictă necesitate: petrol lampant, sare bumbac, sticlă de geamuri, (căci ferestrele satului sunt sparte de bombardamentele din timpul războiului), lămpi vopsele, stofe, etc.

Deși n'a trecut nici o lună dela inființarea cooperativei, capitalul ei rulant a crescut până la 1.000.000 lei.

Cooperativa a solicitat la Direcția Românizării arendarea morii cu aburi din Vărjorești, fosta proprietate a evreului Țainiches, azi dispărut.

Cooperativa are perspective frumoase de a industrializa produsele muncii țărănești și a contribui la ridicarea nivelului material al țăranului nostru scăpat de sub jugul comunismului jidovesc.

C. St. V.

Sfaturi pentru plugari

Ce este de făcut acum

Vremea s'a stricat. Furtuna grea cu zăpadă și cu frig s'a abătut ca un trăsnet peste tot ținutul țării. La prima [illegible] plugarii cu sămânța de grâu trecută prin trior și saramurată, gata de semănat în saci, fără să o mai poată da pământului. Numai plugarii cari au avut pregătite ogoare din vară, arate a doua oară au putut să semene grâul și celelalte semănături de toamnă. Acum grânele lor au răsărit, s'au prins de pământ s'au îmbrăcat cu podoaba lor verde și ori cum s'ar întoarce timpul nu mai au nicio grijă. Cei cari s'au lăsat pe tânjeală și au așteptat să pună grâul după porumb ca după vechiul obicei, acela au rămas cu sămânța în saci, pregătită și n'au avut vreme să o semene la timp. Au fost de bună seamă greutăți multe — mai puține brațe, mai puține vite — dar tocmai în aceste vremuri de lipsă se vede buna chibzuială a plugarului. In ultimele zile, înainte de a se înăspri vremea, plugarii umblau câmpurile pentruca să semene grâul după porumb într'o singură arătură făcută în grabă și în multe părți cu rarița. Acești plugari trebuiau să fi arat din vară miriștele de grâu, sau de alte bucate, și în aceste arături să se fi semănat grâul. Au rămas o bună parte din plugari fără semănături de grâu în toamna aceasta și acum se plâng că nu vor avea ce secera la vară. După porumbul pus târziu și lăsat cu o singură prașilă și cu o rariță plin de buruieni, copt târziu, numai ogorul de toamnă, pentru semănăturile de primăvară, mai poate fi la locul lui. Plugarul chibzuit pregătește pământul pentru grâu după mazăre, după fasole, borceag, rapiță, chiar după orz, ovăz și grâu întorcând numai decât miriștile. Apoi, înainte de semănat, cu o a doua arătură, se pregătește adevăratul ogor, pe care [illegible] semănătorul să semene grâul de toamnă. Aceasta e lucrare întemeiată la timp făcută cu rost și cu toată nădejdea culegerei de roade îmbelșugate.

Dacă se mai îndreaptă vremea și poate intra plugul în pământ, cât de multe ogoare de toamnă trebuesc făcute. Și apoi să ne gândim că acolo unde merge, să se semene soiuri de grâu de primăvară, ca să se acopere măcar în parte lipsa grânelor de toamnă.

In primăvară, ba chiar în luna Februarie, de cum se topește zăpada în pământul pregătit din toamnă grâul de primăvară se poate semăna cu toată nădejdea unei bune recolte. Dar unde nu merge grâul de primăvară, atunci ogorul din toamnă dă loc bun semănăturilor de mazăre, de ovăz, de borceag. Ele se seamănă în mustul omătului și au vreme să crească, să acopere pământul înainte de a da seceta. Și astfel plugarul poate culege holde grele și are putință, după ele, să pregătească pământul cum trebuește pentru semănatul grâului din toamna viitoare.

Semănatul grâului de primăvară nu merge peste tot. Unde merge, este voie să se aducă sămânță din vreme și numai atâta cât trebuește și după ce gospodarii își iau angajamentul să-l cumpere cu iscălitură și cu o arvună până la 50 la sută din preț. Listele se trimit prin Ocolul agricol, la Camera agricolă. Transporturile sunt grele și trebue lucrat din timp, pentruca sămânța să ajungă în locurile hotărâte la timpul potrivit. Semănatul grâului de primăvară se face îndată după ce s'a luat zăpada și poate trece grapa ca să netezească locul și apoi mașina de semănat.

Dacă vremea se îndreaptă, plugarii [illegible] din nou la arături pentru semănăturile de primăvară: a grâului, a mazărei, a borceagului, a ovăzului și celorlalte lucrări și la altora, chiar pentru aceea a porumbului.

Trebue făcut totul ca pământul țării noastre așa de bun și de bogat și de darnic să ne dea pâinea, care nu are dece să lipsească din nici o casă. Ba să acopere, cu bani buni și nevoile străinilor, cari umblă cu gând după dânsa și o caută cu toată îngrijorarea.

Toate cantitățile de grâu de primăvară vor fi întrebuințate pentru semănat

Plugari, în toamna aceasta, timpul nepriincios ne-a dat putința să semănăm atât grâu cât ne trebuie.

Pentruca să împlinim nevoile anului viitor trebue să semănăm cât mai mult grâu de primăvară.

Dar în România se cultivă puțin grâu de primăvară. Prin urmare tot grâul de primăvară — din părțile unde plugarii îl seamănă de obicei — trebue să-l păstrăm pentru sămânță.

Toți cultivatorii cari au grâu de primăvară să-l declare — până la 10 Decembrie — la primărie. Acest grâu trebue păstrat pentru sămânță. Din el, se va lăsa cultivatorului atâta sămânță câtă îi trebuie pentru întinderea pe care o însămânțează de obicei, iar restul îl va lua — cu plată — Camera Agricolă și îl va împărți cultivatorilor cari nu au sămânță.

In părțile unde se cultivă de obicei grâul de primăvară trebue se semănăm cât mai mult. Tot grâul de primăvară, pe care îl avem, trebuie să-l băgăm în pământ la primăvară.

Plugarii trebue să înțeleagă nevoile țării. Toată sămânța de grâu de primăvară trebue băgată în pământ. Până atunci, grâul stă la producători — sau la cei cari îl au — adică este „Blocat". Nimeni nu-l poate vinde, nici măcina.

Băgați de seamă: cine îl dosește, îl vinde, ori îl macină, este dușmanul țării. Țara, oștirea, au nevoie de grâu. Trebuie să-l facem. Trebue să li-l dăm.

MICA PUBLICITATE

Vizita Ministrului Comunicațiilor și a directorului general C. F. R. în Germania

VIENA, 29 (Rador). — D. C. Bușilă, ministrul comunicațiilor, însoțit de d. colonel Orezeanu, directorul general al căilor ferate române, au fost în zilele de 24 și 25 Noembrie la Muenchen și Salzburg, ca oaspeți ai d-lui inginer dr. Todt, ministrul drumurilor, energiei și apelor Reichului.

In gara Salzburg, d. Bușilă a fost salutat de d. ministru Todt și condus apoi cu automobilul pe șantierele autostrăzii Salzburg-Linz-Wiena. Tot cu automobilul, d. Todt și-a condus oaspeții pe drumuri diferite coborând din Alpi, pe autostrada Salzburg-Muenchen.

La amiază, d. ministru Todt a oferit o masă în cinstea d-lui Bușilă, la Kimmsee.

Cu acest prilej, d-sa a rostit cuvinte de caldă prietenie la adresa României și poporului român, stăruind asupra locului pe care România și l-a câștigat în opera de organizare și de redresare a Europei de mâine.

Răspunzând, d. ministru Bușilă a scos în evidență importanța României ca țară de tranzit pentru toate căile de comunicație între Europa Centrală, Orientul apropiat și Orientul depărtat.

In după amiaza zilei de 24 Noembrie, d. ministru Bușilă a fost condus de d. Todt la Muenchen.

Pe drum, au fost discutate diferite chestiuni referitoare la drumuri, la [illegible] și la întregul complex al mijloacelor de comunicație, urmând ca ele să fie continuate în 28 Noembrie la Berlin, unde d. ministru Bușilă este invitat de d-nii dr. Dorpmueller, ministrul comunicațiilor și dr. Ohnesorge, ministrul poștelor.

Seara, la Muenchen, d. dr. Weber, președintele de consiliu al Bavariei și președinte al Academiei Germane, a oferit în cinstea d-nei și d-lui Bușilă un banchet la care au luat parte 40 de persoane, printre cari d-na și d. colonel Orezeanu, Gauleiterii de Bavaria și Muenchen cu d-nele, primarul orașului cu d-na, generalul comandant al [illegible] personalități de seamă dela conducerea partidului, instituțiilor de stat și municipale, ca și fruntași ai vieții economice și culturale.

D. Weber a salutat în cuvinte frumoase pe d. ministru Bușilă, membru al guvernului Mareșalului Antonescu, sub a cărui hotărâtă și legală îndrumare poporul român și-a deschis un drum cu mari perspective.

Răspunzând, d. ministru Bușilă a mulțumit pentru călduroasele cuvinte adresate țării și poporului român și a scos în evidență sinceritatea și fermitatea colaborării României cu Reichul.

In ziua de 25 Noembrie, d. ministru Bușilă a fost condus de d-nii directori ministeriali dr. Bergman și prof. universitar Wehmann, trimiși speciali ai d-lui Dorpmueller, ministrul comunicațiilor, la șantierele și atelierele pentru electrificarea căilor ferate germane, unde li s'au dat explicațiile necesare și li s'au arătat laboratoarele ca și diferite tipuri de locomotive electrice.

După un dineu oferit de d. Golwitz, președintele căilor ferate bavareze, d. ministru Bușilă, însoțit de d. colonel Orezeanu, a părăsit Muenchenul, cu trenul de ora 23 și 50.

*

BERLIN, 28 (Rador). — Corespondentul agenției Rador transmite:

Astăzi, Vineri, a sosit la Berlin d. Constantin Bușilă, ministrul de comunicație al României, însoțit de d. colonel Orezeanu, directorul general al căilor ferate române.

D. dr. Dănulescu

invitat la Berlin de către Guvernul Reichului

BERLIN, 28 (Rador). — Corespondentul agenției Rador transmite:

D. Constantin Dănulescu, ministru subsecretar de stat al muncii, a fost invitat pentru 1 Decembrie la Berlin de către guvernul german.

D. ministru Dănulescu va fi oaspetele d-lui ministru Ley

Instalarea ajutorului de primar la Călărași-Tg.

In ziua de 25 Noembrie, a. c., d. colonel Georgescu Ștefan, prefectul județului Lăpușna, a procedat la instalarea d-lui agronom I. Ionescu în postul de ajutor de primar al târgului Călărași.

D. ajutor de primar Ionescu a mai funcționat în această calitate la primăria locală și înainte de cotropirea Basarabiei, d-sa fiind un bun organizator și un gospodar de frunte.

Studenți trimiși în judecată și condamnați

In dimineața zilei de 19 Octombrie 1941, organele Serviciului de Siguranță din Prefectura Poliției Capitalei au arestat un grup de tineri legionari, cari țineau o întrunire clandestină sub cerul liber, în pădurea Băneasa.

Trimiși în judecata Curței Marțiale a Comandamentului Militar al Capitalei, li s'au aplicat sancțiuni după cum urmează:

Ianolide M. Ioan, macedonean, student la Facultatea de Drept din București, inițiatorul și conducătorul întrunirei, condamnat la 25 ani muncă silnică.

Novac Emil, student la Facultatea de Filosofie și Drept din București, condamnat la 25 ani muncă silnică.

Chivulescu Gheorghe, student anul III, Academia de Comerț, condamnat la 15 ani muncă silnică.

Panaitescu I. Scipiu, student anul II la Matematici, condamnat la 15 ani muncă silnică.

Neagu Ion, elev clasa VIII C, liceul Lazăr, condamnat la 10 ani muncă silnică.

Bileca Vanghele, elev clasa VII liceul industrial Mihai I, condamnat la 10 ani muncă silnică.

Morărescu Bogdan, elev clasa VII, Liceul Industrial Mihai I, condamnat la 10 ani muncă silnică.

Tufeanu Mihail, elev particular clasa VII, condamnat la 10 ani muncă silnică.

Domnii abonați sunt rugați să arate pe cuponul mandatului pentru ce anume se trimet banii precum și data începerii abonamentului.

ROMÂNI ȘI GERMANI

(Urmare din pagina I-a)

arme de azi, a consfințit-o. Germanii din Basarabia s'au repatriat anul trecut, iar în anul acesta se războesc împotriva bolșevismului nemernic. Românii le sunt cei mai prețioși tovarăși.

In Transnistria, unde Moldovenii și Germanii au viețuit timp de aproape un sfert de secol sub apăsarea cnutului roșu, satele lor, gospodăriile moldo-germane sunt cele mai curate, cele mai bine întreținute. Ucrainienii, Rușii, n'au putut rezista forței de distrugere bolșevică. Prin casele lor e o adevărată mizerie, trăind ca animalele, în cea mai mare lipsă de confort. Masa e o priveliște care amintește epoca primară a omului.

Numai în casele Germanilor și Românilor mai sunt urmele „omenești". Oamenii aceștia, înfrățiți și aici, au rezistat, știind că undeva, în ținuturile civilizate, există o altă lume a fraților lor, o lume cu țări scăldate în lumină. Deosebit, Geranii și Românii sunt cu totul din alt aluat de cât Slavii de toate soiurile.

Românii și Germanii s'au găsit și se găsesc uniți pe acelaș drum al popoarelor tinere ce luptă pentru desăvârșirea frumosului între oameni, pentru biruința bunei așezări și orânduiri sociale internaționale.

E o frățietate instinctivă, a celor ce au acelaș fond sufletesc, acelaș ideal de urmărit.

Sabin Popescu-Lupu

REDACȚIONALE

Ziarul „Basarabia" trebuind să fie oglinda reală a vieții obștești din provincia dintre Prut și Nistru, în cadrul nouei vieți a României reintregite, corespondenții noștri sunt rugați cu insistență să ne trimită numai știri cu caracter local.

Ziarul *Basarabia* caută spre imediată angajare corespondenți harnici la: Hotin, Soroca, Bălți, Chilia, Cetatea Albă, Târgul Florești, Dubăsari, Strășeni, Ungheni și Bolgrad.

Corespondențele de probă se vor trimite: Secretariatului de Redacție al ziarului „Basarabia", Bulevardul Lascar Catargiu No. 31, București III.

AGRICULTORI,
PLOILE NE-AU STANJENIT DELA LUCRU.
DE INDATA CE TIMPUL SE INDREPTEAZĂ, GRĂBIȚI-VĂ SĂ TERMINAȚI INSĂMANȚAREA GRAULUI.
E DATORIA CEASULUI DE FAȚĂ.
IMPLINIȚI-O!

MEMENTO

CALENDAR CREȘTIN

Duminică 30 Noemb. 1941
Ortodox: Sf. Apostol Andrei.
Catolic: Duminica Adventului. Sfântul Apostol Andrei.
Protestant: Duminica Adventului. Sfântul Apostol Andrei.

Luni 1 Decembrie 1941
Ortodox: Sfântul Proroc Naum.
Catolic: Sfântul Eligiu (Elof).
Protestant: Arnold.

RADIO

Duminică 30 Noembrie 1941

RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI

7.55-9.30: Ora Dimineții: Deschiderea emisiunii; Radio Jurnal (I); Concert de marșuri (discuri); Concert de fanfară româno-german.

9.30: Ora Religioasă: I. — Transmisiunea serviciului religios dela Sf. Patriarhie; II. — Predica Părintelui Protosinghel Vasile Vasilache.

11.00: Concert simfonic al orchestrei Filarmonica dir. de Mihail Jora: I. — Prezentarea concertului simfonic de Em. Ciomac. II. — Transmisie dela Ateneul Român: Cesar Franck: Simfonia în re minor; In pauză (11.55-12.15): Radio jurnal (II).

RADIO BUCUREȘTI

12.15: Continuarea concertului simfonic:

12.15: Muzică distractivă (discuri).

RADIO ROMANIA

12.15: Muzică distractică (discuri).

12.50. Ora Ostașului.

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREȘTI

13.50: Știrile serviciului german.

14.00: Radio jurnal (III).

14.20: Muzică vocală (discuri).

14.30: Ora Răniților: Fanfara și Corul Batalionului de Gardă Regală, cond. de Cpt. D. Crăciunescu.

15.30: Reportagii germane de pe front.

15.40: Ora Satului:

15.40: „Muncă și Lumină" program pentru muncitori.

17.20: Muzică românească (discuri).

17.30: Ora Copiilor:

18.00: Universitatea Radio-Ciclul „Succese teatrale de odinioară".

18.20 Teatru: „JIANU" de Vasile Leonescu și T. Dutescu-Duțu.

19.00: Cântece și balade românești (discuri).

19.50: Știrile serviciului german.

20.00: Radio jurnal (IV): Sport.

20.10: Cronica războiului.

20.30: Muzică de dans (discuri).

21.00: Selecțiuni din operete. Orchestra Radio dir. de Const. Bobescu.

22.00: Radio jurnal (V).

2.20: Muzică variată ușoară (discuri).

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREȘTI ȘI POSTUL PE UNDE SCURTE

23.00: Muzică distractivă (discuri).

24.00: Inchiderea emisiunii.

RADIO MOLDOVA
259 metri

9.30: Transmisia serviciului religios dela Mitropolie. Cronica vieții religioase.

13.00: Deschiderea emisiunii. Muzică populară din Oltenia (discuri):

13.20: Radio jurnal (I).

13.30: Orchestra Națională Anton Budală. Muzică românească.

14.00: Radio jurnal (II).

14.40: Orchestra Națională Anton Budală (continuare). Muzică românească.

15.00: Inchiderea emisiunii.

18.30: Deschiderea emisiunii. Învățătura zilei.

19.00: Cronica săptămânii.

19.15: Valsuri de Josef Strauss (discuri).

19.30: Jurnal în limba rusă.

19.40: Canzonete (discuri):

20.00: Muzică de balet (discuri).

20.30: Radio jurnal (III).

20.40: Coruri de copii (discuri).

22.00: Radio jurnal (IV).

22.20: Muzică de dans (discuri).

22.30: Inchiderea emisiunii.

EMISIUNI PENTRU STRAINATATE POSTUL PE UNDE SCURTE
(Program tip pentru toată săptămâna).

Semnal.

21.00: Jurnal în limba ucraineană.

21.15: Jurnal în limba rusă.

21.25: Jurnal în limba turcă.

21.35: Jurnal în limba italiană.

21.45: Muzică variată (discuri).

22.00: Emisiune în limba germană; Muzică (discuri).

22.20: Emisiune în limpa italiană; Muzică (discuri).

22.40: Emisiune în limba franceză.

22.50: Emisiune în limba engleză.

Luni 1 Decembrie 1941

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREȘTI

6.55-8.30: Ora Dimineții: Deschiderea emisiunii; Radio Jurnal (I); Concert de marșuri (discuri); Concert de fanfară româno-german; Inchiderea emisiunii.

11.55: Deschiderea emisiunii.

12.00: Marșuri și muzică din Ardeal (discuri).

12.30: Radio jurnal (II); Poșta sătenilor.

12.50: Ora Ostașului.

13.50: Știrile serviciului german.

14.00: Radio jurnal (III).

14.20: Jocuri ardelenești (discuri).

14.30: Ora Răniților: Petrică Moțoi; voce: Alexandru Grozuță.

15.30: Reportagii germane de pe front.

15.40: Inchiderea emisiunii de prânz.

17.55: Deschiderea emisiunii.

18.00: Radio jurnal (IV).

18.05: Muzică românească. Orchestra Vasile Julea; voce: Rodica Bujor.

19.00: Cronica vieții românești.

19.15: Corul Soc. „Carmen" cond. de Ion Chirescu; Compozitori ardeleni.

19.50: Știrile serviciului german.

20.00: Radio jurnal (V); Sport.

20.15: Muzică românească-Orchestra Radio dir. de Th. Rogalski (discuri).

20.25: Ora Femeii.

20.40: Universitatea Radio. Ciclul „Dela magie la știință": Al. Mironescu: „Vraciul".

21.00: D-na Lucia Bercescu-Țurcanu (voce): Cântece românești.

21.25: Orchestra Radio dir. de Th. Rogalski (discuri).

22.00: Radio jurnal (VI).

22.25: Cântece românești: I. — Gabriel Năruja: II. — Constanța Bădescu: III. — Emil Filip (student la Academia Regală de Muzică).

23.00: Orchestre populare românești (discuri).

24.00: Inchiderea emisiunii.

RADIO MOLDOVA
259 metri

13.00: Deschidere aemisiunii. Muzică ardelenească.

13.20: Radio jurnal (I).

13.50: Continuarea concertului de muzică ardelenească (discuri).

14.00: Radio jurnal (II).

14.20: Jocuri românești (discuri).

15.00: Inchiderea emisiunii de prânz.

18.30: Deschiderea emisiunii. Cântece vitejești (discuri).

19.00: Din trecutul nostru: Prof. Minea: Românii și Ucrainienii înainte de descălecatul Moldovei.

19.15: D. Constantin Sava de la Teatrul Național din Iași cântă „Barbu Lăutarul" canțonetă de Vasile Alecsandri.

19.30: Jurnal în limba rusă.

19.40: Muzică de cameră (discuri).

20.00: Muzică corală și piese pentru calvecin (discuri).

20.30: Radio jurnal (III).

20.40: Orchestra de promenadă

MONARHISMUL BASARABEAN

(Urmare din pag. I-a)

departe, fără să-și înstrăineze un obiceiu, sau să-și uite o singură vorbă din limbă.

Este aceasta o dovadă a dârzeniei conștiinței basarabene care glăsuește că Regalitatea își apără poporul de orice influență năprasnică.

2. Funcțiunea creatoare. Ideia monarhistă în Basarabia prezintă un imbold sigur spre activitățile creatoare. Prin ea culminează toate aspirațiile de înălțare a vieții basarabene. Regele Reintregirii, al cărui chip îl poartă satele alături de icoanele mântuitoare, are în poporul basarabean siguranța definitivă a unei Basarabii integrată total în ritmul marilor prefaceri românești.

Sergiu Matei Nica

Doamna Maria Mareşal Antonescu, printre copiii săraci ai suburbanelor

In prezenţa doamnei Maria Mareşal Antonescu precum şi a doamnei doctor Dănulescu, s'au inaugurat eri dimineaţă la ora 11, trei cantine şcolare, unde vor fi hrăniţi un număr de peste cinci sute de copii săraci din cuprinsul suburbanei Tudor Vladimirescu.

La această solemnitate au mai luat parte autorităţile în frunte cu d. colonel Constantinescu C., ajutor de primar general pe lângă sectorul III Albastru şi d. Grigore Dănilă, primarul suburbanei, întreg corpul didactic şi un mare număr de cetăţeni fruntaşi ai comunei.

Serviciul religios a fost oficiat de către Sf. Sa părintele Alexandrescu parohul bisericii.

După terminarea slujbei pr. Alexandrescu, a rostit o cuvântare, arătând mai întâi situaţia mizeră prin care au trecut copilaşii săraci care urmau la şcoală.

A arătat apoi faptele creştineşti cari se fac astăzi în tot cuprinsul Capitalei şi toată ţara, mai ales prin truda Doamnei Maria Mareşal Antonescu.

Mulţumeşte Doamnei Mareşal Antonescu, care a coborit printre lumea săracă, ocupându-se îndeaproape de nevoile ei.

A vorbit apoi d. Grigore Dănilă primarul suburbanei care mai întâi întâiu, în numele celor trei zeci de mii de locuitori ai comunei, a urat doamnei Maria Mareşal Antonescu, bun venit.

După aceasta, d-sa a dat citire unui raport în care arată toate lipsurile de care suferă populaţia suburbanei Tudor Vladimirescu.

In încheere d. primar Dănilă, mulţumeşte doamnei Mareşal Antonescu pentru ajutorul dat şi pentru participarea la această solemnitate.

D. colonel Constantinescu C. ajutor de primar general al sectorului III Albastru, a asigurat pe doamna Mareşal Antonescu că se va ocupa cât mai mult de nevoile populaţiei din această parte a Capitalei.

A vorbit şi directorul şcoalei d. Mihăiţă care a mulţumit doamnei Maria Mareşal Antonescu pentru grija ce are de copiii săraci.

După terminarea solemnităţii doamna Mareşal Antonescu condusă de autorităţi a vizitat câteva cartiere din suburbană şi o bisericuţă.

Pe tot cuprinsul populaţia a manifestat pentru d-sa şi d. Mareşal I. Antonescu.

PĂMÂNT ŞI SUFLET ROMÂNESC: MOLDOVA

Conferinţa d-lui profesor Gheorghe Brătianu

Eri după amiază, în sala Dalles, d. Gheorghe I. Brătianu a vorbit, în faţa unui numeros şi select auditor, despre **Pământ şi suflet românesc : Moldova.**

In numerosul auditor am remarcat pe d-nii : dr. C. Anghelescu şi G. G. Mironescu, foşti prim-miniştri; Bébé Brătianu; general Racovitză; Petre Papacostea; ing. Caranfil; dr. Banu; Ata Constantinescu; profesor Longinescu; Constantin Toma; col. Iucăl; col. Smicel; Henţescu; prof. Victor Papacostea ş. a.

Primit cu aplauze, d. Gheorghe Brătianu a desvoltat subiectul conferinţei, cald, cursiv, emotiv, entuziast.

D-sa a spus în rezumat :

„Sunt două metode după care se poate desvolta un astfel de subiect : una înfăţişând laturi sentimentale şi poetice, cealaltă mai strâns legată de realităţile istorice şi geografice pe cari le frământă războiul. Alegând aceasta din urmă d. Gh. Brătianu începe prin a arăta diferitele înţelesuri ce se dau numelui acestei provincii în special de vecinii noştri Ruşi şi Ucraineni. Astfel după publicaţiile oficiale sovietice, numele de „Moldovă" se aplică unor regiuni dintre Nistru şi Bug, dar mai multe ţinuturi ale Basarabiei sunt considerate ca părţi integrante ale Ucrainei. Deasemenea Moldovenii sunt înfăţişaţi ca un neam de origine slavă, care în mod cu totul accidental vorbeşte o limbă asemănătoare cu acea a Românilor, dar n'are nimic comun cu ei şi s'a reîntors în marea comunitate a popoarelor cuprinse în U. R. S. S.

Acestei falsificări sistematice, conferenţiarul îi opune datele geografiei şi istoriei, arătând că Moldova este o prelungire firească a regiunii carpatice care îşi găseşte hotarul la Nistru, afară de o prelungire a stepei ucrainene care se revarsă prin „poarta" dela Tighina, peste Bugeac, până la Dunăre.

In acest cadru s'a desvoltat din timpuri străvechi un proces istoric caracterizat de fluxul şi refluxul năvălirilor pornite din stepă, cari împiedică veacuri de-arândul înfiinţarea şi dăinuirea unui stat organizat în spaţiul dintre munte, Nistru şi Mare.

Deabea în veacul al XIV-lea se ivesc împrejurările potrivite pentru descălecare, de-alungul drumului care leagă târgurile germane din Galiţia cu porturile dela gurile Dunării şi Marea Neagră, unde înfloreşte negoţul italian. Dela înfiinţarea sa, principatul Moldovei şi-a atins astfel limitele naturale, constituind o unitate geopolitică, al cărei rost se desprinde limpede din scrisul Domnilor şi al cronicarilor. Deşi unitatea Moldovei lui Ştefan cel Mare a fost încălcată în secolele următoare — au fost desprinse succesiv din trupul ei cetăţile dela Nistru, Bugeacul, Bucovina şi la urmă toată Basarabia dintre Prut şi Nistru, — amintirea ei a călăuzit mereu acţiunea Voivozilor şi a sfetnicilor lor, încredinţaţi că numai în marginile ei pot îndeplini misiunea de apărare ce le-a fost hărăzită la graniţele Europei creştine.

Dar această unitate a Moldovei, a cărei reîntregire a rămas idealul statornic al conducătorilor ei, a depăşit repede marginile unui patriotism local. Întocmai ca Prusia în istoria Germaniei sau Piemontul în istoria Italiei, Moldova s'a desvoltat şi a trăit în funcţie de o unitate mai mare, din care alcătuia o parte însemnată : acea a întregului neam românesc. Nu a fost deci numai un efect al întâmplărei că întregirea pământului românesc a început în 1918 cu Basarabia şi cu Bucovina, după cum în 1941 tot prin reîntregirea Basarabiei şi Bucovinei de Nord s'au redeşteptat nădejdile neamului şi s'a stăvilit una din cele mai mari primejdii ce ameninţa nu numai unitatea, dar însăşi fiinţa noastră naţională, împreună cu acea a Europei întregi".

ARMATA ROMÂNĂ INDREAPTĂ GREŞELILE TRECUTULUI

„Ziarul de front al armatei slovace „Soldatul slovac", din Bratislava, publică în numărul din 31 Octombrie 1941 următorul articol intitulat „Armata Română":

In ultimii doi ani, România prietenă a trecut prin încercări grele şi fatale, ca purificată şi întărită, să devină putere de bază a noui Europe. După frământările interne, rezultat al unei politici nefaste, România a pierdut teritor preţios şi milioane din oamenii ei. Numai spiritului sănătos, militar al poporului i se poate mulţumi că sub aceste lovituri nu s'a prăbuşit monarhia. In clipele cele mai grele, soldaţii au luat răspunderea viitorului stat român. Sub conducerea patriotului închinat, a Mareşalului Ion Antonescu, a început construirea unui Stat nou puternic, care după câteva luni a fost în măsură să intervină cu succes în marele războì european.

Indată, din prima zi a luptei împotriva bolşevicilor, armata română este găsită în luptă cot la cot cu unităţile germane. Soldaţii români luptă plini de entuziasm pentru pământul lor din Basarabia şi Bucovina, pe care autocraţii dela Moscova l-au răpit României. După câteva săptămâni, tot teritoriul care a aparţinut României, este din nou în mâinile româneşti şi cea mai mare parte a armatei române se concentrează în faţa Odesei, unde bolşevicii opun rezistenţă îndârjită. Aci, soldaţii români fac cel mai greu, cel mai sângeros examen din acest războì şi cu multe jertfe asigură poporului lor gloria şi recunoştinţa. Unii dintre cei mai buni fii ai poporului român au sfinţit cu sângele lor, lupta, când pe oraş a fluturat viteazul drapel român şi când cel din urmă soldat al decimatei armate sovietice a părăsit Odesa. Numai acela, care a văzut lupta din faţa Odesei, va înţelege performanţa extraordinară de care a dat dovadă aici soldatul român, câte eforturi supraomeneşti şi spirit de sacrificiu a depus pentru a obţine o mare şi glorioasă victorie.

In această luptă armata română este aliat preţios Germaniei. Inarmată modern, plină de spiritul nou, sănătos, ce domneşte cu succes toate datoriile sale.

Corpul ofiţeresc credincios tânărului său Rege şi Mareşalului Antonescu, este la înălţime şi alături de soldaţii săi dela o victorie la alta. Ei, cu dragostea lor, cu munca şi cu numele au consolidat temeliile statului lor şi cu lupta lor eroică îndreaptă toate greşelile trecutului. România nouă simbolizată mai ales în armata ei păşeşte pe viitor.

ORGANIZAREA VIEŢII STUDENŢEŞTI ŞI A INVĂŢĂMÂNTULUI SUPERIOR

(Urmare din pagina I-a)

4. — **S'a dispus ca studenţii mobilizaţi, să-şi poată trece examenele ulterior, făcându-se excepţie dela dispoziţiunile regulamentare privitoare la termenele stabilite pentru cazurile normale.**

5. — S'au discutat măsurile luate în baza propunerilor făcute de Consiliile Profesorale, pentru încadrarea învăţământului superior.

6. — S'a discutat aprovizionarea cu lemne a şcolilor superioare, luându-se măsuri în consecinţă.

7. D. Mareşal Ion Antonescu a adus la cunoştinţa reprezentanţilor învăţământului superior, că orice manifestare studenţească, care tinde să ia un caracter de agitaţie publică, va fi reprimată cu ultima severitate fiindcă munca, liniştea, ordinea în ţară trebue să treacă înaintea oricăror interese sau suferinţe particulare. Orice abatere dela aceste imperative naţionale, constitue o crimă şi va fi pedepsită ca atare. Nu prin manifestaţii şi dezordini se pot împlini idealurile, ci prin muncă, prin studiu şi prin disciplina de care trebue să dea dovadă în ceasuri grele mai ales elitele.

8. — Domnul profesor Eftimie Antonescu, Rectorul Academiei de Inalte Studii Comerciale din Bucureşti, expune principiile sănătoase şi noua stare de spirit îmbucurătoare, care rodesc în sufletul studenţilor români, toţi fiind preocupaţi de grija unei cât mai bune pregătiri personale şi de munca pentru binele ţării.

9. — **Domnul Mareşal Antonescu a stabilit normele după care urmează să se acorde burse studenţilor indicând să se acorde burse numai studenţilor merituoşi şi lipsiţi de mijloace, evitându-se cu cea mai mare atenţie repetarea nedreptăţilor din trecut; deasemenea, domnia-sa a atras atenţia domnilor rectori şi decani, să aducă la cunoştinţa studenţilor, că toţi cei cari au fost mobilizaţi şi merită bursa, îşi au locurile rezervate.**

10. — **S'a hotărît, ca problemele de ordin principial, interesând şcoala, biserica, armata şi instituţiunile publice, să fie cercetate şi soluţionate în cadrul Consiliului de Stat.**

11. — Domnul Mareşal Antonescu constată importanţa activităţii depusă de domnul Ministru general Radu Rosetti, care a luat conducerea departamentului Culturii Naţionale într'un moment foarte grav, punând ordine în şcoală.

12. — D-l profesor I. N. Finţescu, Decanul Facultăţii de Drept din Bucureşti, expune problema ajutorării studenţilor dela Drept, formaţi mai ales din elemente dela ţară, lipsite de mijloace, care au nevoe de cămine şi cantine. S'a hotărît să se redea Facultăţii de Drept, pentru acest scop, imobilul din Calea Plevnei, în care funcţionează, actualmente Tribunalul Militar.

13. — Domnii Rectori şi Decani au expus nevoile mai urgente şi mai principale ale şcolilor respective, luându-se măsuri de îndreptare în cadrul posibilităţii.

14. — Domnul Ministru de Finanţe a arătat că salariile membrilor Corpului Didactic s'au stabilit conform cu indicele de scumpete calculat de Institutul Central de Statistică.

PUBLICAŢIUNE

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că cursurile Şcoalei de Supraveghetori de Şantiere Chişinău, se vor deschide Luni 1 Decembrie, orele 8.30 dimineaţa, în localul său din str. General Berthelot No. 33,

Director (ss) **P. Gheţu.**

Secretar, (ss) **V. Iavaşchevici**

FESTIVITATEA OSTĂŞEASCĂ DELA SEDIUL MISIUNII MILITARE GERMANE

Vineri seara, 28 Noembrie, a. avut loc la sediul misiunii militare germane o festivitate ostăşească în cadrul căreia d. general Hauffe a transmis decoraţiile Crucea de Fier cl. I şi II conferite unui număr de ofiţeri, subofiţeri şi grade inferioare din armata română.

D. Mareşal Antonescu, Conducătorul Statului, a onorat festivitatea cu prezenţa d-sale.

Funcţionarii angajaţi în Basarabia nu primesc sporuri la salarii

Primăria Municipiului Chişinău a primit ordinul circular al directoratului Financiar din Guvernământul Basarabiei, prin care i se aduce la cunoştinţă că toţi funcţionarii angajaţi în Basarabia nu primesc sporul de 30 la sută de care se bucură funcţionarii angajaţi sau detaşaţi din restul ţării ca şi funcţionarii cari au fost în refugiu!

Deoarece această măsură priveşte numai o categorie de funcţionari, înseamnă că la sporul respectiv nu au dreptul funcţionarii rămaşi sub ocupaţie şi nici funcţionarii angajaţi aici pe loc, chiar dacă au fost în refugiu, iar în present au funcţiuni la alte servicii decât acelea în cari au servit înainte.

Foşti agenţi de poliţie arestaţi pentrucă au înlesnit scoaterea unor evrei din ghetouri

Eri au fost înaintaţi parchetului sub stare de arest foştii agenţi de poliţie Ion Rohan, A. Stănescu şi Grigore Neamţu.

Numiţii sunt acuzaţi că prin fals au reuşit să scoată numeroşi evrei din ghetourile dela Cernăuţi şi Chişinău, bineînţeles în urma unor importante sume de bani.

Foştii agenţi de poliţie înlesneau scoaterea evreilor din ghetouri plăsmuind acte cum că aceştia urmează să se prezinte la Bucureşti spre a fi audiaţi în diferite pretinse afaceri.

Afacerea a fost repartizată unui cabinet de instrucţie.

DUCELE MUSSOLINI A RESTITUIT ITALIEI MODERNE SUFLETUL ISTORIC AL ROMEI ANTICE

Roma, 29. (Rador). — Redactorul diplomatic al Agenţiei „Stefani" scrie:

Naţiunea italiană a primit cu o tristeţe mândră ştirea despre sfârşitul glorios al rezistenţei dela Gondar.

Micul contingent care apăra ultima fortăreaţă a Etiopiei s'a luptat până dincolo de limitele obişnuite ale vitejiei militare, ştiind să apere nu numai un teren ci o idee imperială, care consacrată fiind de sângele eroilor ce s'au sacrificat pentru ea, trăeşte mai departe în realitatea Africei de azi, dincolo de vicisitudinele războiului.

Durerea, mândria şi nestăpânita voinţă de a învinge sunt cele trei sentimente ale stării de spirit a naţiunii italiene. Conduita austeră, bărbătească şi plină de credinţă a poporului italian merită respectul lumii civilizate.

Războiul a dat Italiei greaua misiune de a se vedea uzată pe fronturi îndepărtate, forţele inamicului operând întotdeauna în mare superioritate numerică şi putând să dispună de comunicaţii uşoare. Fermitatea cu care Italia a îndeplinit această misiune, atât de grea pentru ea dar atât de importantă pentru economia războiului mărturiseşte gradul înaintat de maturitate politică, la care a ajuns poporul italian mulţumită şcolii fascismului.

Toate planurile britanice sau nord-americane, întemeiate pe eventualele prăbuşiri ale frontului intern italian sunt întemeiate pe o evaluare cu totul falsă a situaţiei psihologice italiene şi, în consecinţă, au eşuat aşa cum vor eşua şi în viitor.

Poprul italian este ferm decis să învingă şi va lupta din toate puterile sale până la victoria finală, întrebuinţându-şi în lovituri şi mai grele energia superioară, care alimentează constanţa şi luminează credinţa.

Poporul italian aparţine acelei categorii de popoare, care devin din ce în ce mai mari, cu cât greutăţile sunt mai mari.

Odată cu conştiinţa drepturilor lui sacrosancte, Mussolini a dat poporului italian şi voinţa fermă de a le cuceri cu orice preţ.

Mussolini a restituit Italiei moderne sufletul istoric al Romei antice.

Pe acest dublu ecran trebuie proiectat episodul colonial Gondar, episod în care adevăratul învingător nu este, cu siguranţă, soldatul britanic care a intrat în oraş cu drapelul Negusului şi având în rând cu el banda de jefuitori abisinieni.

MĂSURI PENTRU DISTRIBUIREA CĂRNII LA CHIŞINĂU

Administraţia pieţei Chişinăului în frunte cu d. administrator Diducencu, în de comun acord cu organele de control şi inspecţiuni ale primăriei, aflate sub conducerea d-lui controlor-şef Pântea, a fixat anumite măcelării pentru distribuirea cărnii pentru nevoile armatei, ale funcţionarilor şi publicului.

In felul acesta, fiecare categorie de consumatori enumerată mai sus, va avea măcelăria sa proprie, încât, aglomeraţia care a stăruit până acum la aprovizionarea cu carne, va fi definitiv înlăturată.

România a aderat la Uniunea internaţională împotriva tuberculozei

BERLIN, 29 (Rador). — Conferinţa internaţională a luptei împotriva tuberculozei s'a terminat Vineri. Cea mai mare parte a statelor reprezentate, între cari: Belgia, Bulgaria, Finlanda Italia, Franţa, Croaţia, Norvegia, România, Slovacia Spania şi Ungaria, au aderat imediat la Uniunea Internaţională împotriva Tuberculozei fondată printr'o hotărîre comună.

Reprezentanţii celorlalte ţări au declarat că erau dispuşi să adereze la Uniune, cu condiţia ca organizaţiile lor respective să-şi dea consimţământul.

Profesorul Paolucci (Italia) a fost ales preşedinte al Uniunei şi al primului congres mondial proectat împotriva tuberculozei care va avea loc la Roma.

Uniunea va începe lupta în contra tuberculozei în toate domeniile. Chestiunea muncei practice va fi imediat tratată în comisiuni speciale. Se prevăd grupuri de muncă pentru terapia muncei, statistici epidemiologice, prevederea împotriva tuberculozei în regiunile cu populaţie puţin densă şi informaţii reciproce cu privire la cazurile de boală.

Conferinţa d-lui prof. univ. Const. N. Tomescu la Chişinău, în sala Sediului Social al Asociaţiei Creştine a Tinerilor, ţinută în ziua de 22 Noembrie a. c.

D. AL. BĂDĂUŢĂ, SECRETARUL GENERAL AL MINISTERULUI PROPAGANDEI NAŢIONALE DECORAT DE M. S. REGELE

Prin înalt decret regal, M. Sa Regele a binevoit să confere d-lui Al. Bădăuţă, Secretar General al Ministerului Propagandei, Coroana României în gradul de Mare Ofiţer.

ULTIMA ORA

Castelul lui Molotov din Crimeia distrus de soldaţii bolşevici...

BERLIN, 28 (Rador). — Din izvor militar se află că cu prilejul cuceririi coastei de sud a Crimeii, soldaţii germani au ocupat şi castelul de vilegiatură al lui Molotov Michorr la vest de Ialta, unde comisarul afacerilor străine sovietice şi-a petrecut vacanţă până la inceputul războiului.

Acest castel construit cu un lux extraordinar şi care pe vremuri apartinuse printului Yusupof, situat in unul din cele mai frumoase puncte de pe „Riviera Crimeii", formează un contrast izbitor cu mizerabilele locuinţe de pescari, dărăpănate, care sunt aşezate dealungul plajei.

Intre două rânduri de palmieri, un drum de pietriş străbate dinspre mare marele parc al castelului, care işi inalţă zidurile de marmură printre stânci şi straturi de plante tropicale. In interior, instalaţia de lux a fost distrusă chiar de către soldaţii bolşevici. După ce au jefuit castelul lui Molotov, soldaţii bolşevici in retragere au dat foc covoarelor, gobelinurilor şi tablourilor.

VALOROŞII COMBATANŢI ITALIENI DELA GONDAR IŞI FAC DIN PLIN ŞI CU ONOARE DATORIA

ROMA, 26 (Rador). — Iată comunicatul marelui cartier general al forţelor armate italiene cu numărul 544:

In Africa de Nord, bătălia din Marmarica ce a reinceput Joi inainte de zorii zilei, a durat fără intrerupere şi cu inverşunare până seara târziu. Atât la Sollum cât şi la Tobruk au fost mai ales dueluri de artilerie, focul lor fiind foarte violent.

In sectorul central precum şi in zona fortului Capuzzo (Sollum) au avut loc atacuri şi contra-atacuri inverşunate cu rezultate alternând de o parte şi de alta, intre unităţile cuirasate şi trupele de infanterie.

Inamicul a suferit pierderi importante in oameni şi in mijloace cuirasate, in timp ce pierderile suferite de forţele Axei nu sunt grave. Numărul prizonierilor inamici capturaţi a sporit.

Au fost doborite in flăcări la Tobruk trei avioane inamice. Un al patrulea avion a fost doborit de divizia „Savona".

Formaţiuni aeriene italiene şi germane au contribuit in mod eficace la desvoltarea operaţiunilor in cursul zilei.

In cursul nopţii de 25 spre 26 Noembrie, avioane inamice au bombardat Derna; un avion inamic a fost doborit de artileria anti-aeriană.

In Africa Orientală, in urma acţiunilor preliminare efectuate in cursul zilelor precedente, inamicul a atacat in mod violent, Joi către orele 4, oraşul Gondar, care era deja incercuit din toate părţile. etaşamentele noastre puţin numeroase faţă de linia de incercuire ce aveau de apărat in condiţiuni precare şi cu toată infrângerea câtorva unităţi coloniale mai puţin rezistente la bombardamentele terestre şi aeriene, au apărat in mod tenace poziţie după poziţie până după amiaza zilei, când trupele inamice au reuşit să intre in oraş, cu numeroase mijloace blindate.

Deoarece toate mijloacele pentru sporirea rezistenţei fuseseră epuizate şi pentru a nu expune populaţia naţională şi indigenă să indure sacrificii de vieţi, comandantul superior al regiunii a ordonat la orele 14 oprirea ostilităţilor.

Valoroşii combatanţi dela Gondar şi-au indeplinit din plin şi cu onoare greaua indatorire pe care le-o incredinţase patria.

In noaptea de 27 spre 28 Noembrie avioane engleze au făcut o incursiune deasupra Neapolului, fiind puternic stingherite de focul apărării anti-aeriene şi de către avioanele de vânătoare.

Pagubele materiale au fost importante; s'au declarat mici incendii care au fost repede localizate; cinci persoane au fost rănite. Două avioane au fost doborite in flăcări de artileria antiaeriană iar un avion de către vânătorii de noapte. Unul din avioanele inamice a căzut in mare lângă Ischia iar celălalt in interiorul portului. Cel de al treilea avion inamic doborit a căzut in imprejurimile localităţii San Pietro la Patierno.

Mijloacele noastre antisubmarine au scufundat in marea Mediterană trei submarine inamice.

Divizia blindată germană care a capturat pe unul din fiii lui Stalin, repurtează mari victorii la Răsărit

BERLIN, 28 (Rador). — O divizie blindată germană a făcut in cursul inaintărei ei spre Est, numai ea singură, mai mult de 60.000 de prizonieri. Dacă se mai adaogă pierderile deosebit de grele şi sângeroase ale sovietelor, pierderile sovietelor in morţi, răniţi şi prizonieri se ridică la cifra de cel puţin 120.000 oameni.

Această cifră corespunde la circa 8 divizii sovietice care au fost distruse in cursul campaniei din Est de către o singură divizie blindată germană.

Aceiaşi divizie a distrus sau capturat până la 22 Octombrie, deci in interval de 4 luni, 469 care sovietice, dintre cari mai multe de 52 tone, 1598 tunuri de calibru mare şi mic, mai mult de 2.000 de mitraliere, precum şi un bogat diferit material printre cari se aflau hărţi şi ordine impresionante.

Soldaţii acestei divizii au luat prizonieri intre alţii, şi pe fiul cel mai mare al lui Stalin, despre care s'a mai vorbit, un şef de armată sovietic, precum şi numeroşi ofiţeri superiori şi de stat major sovietici.

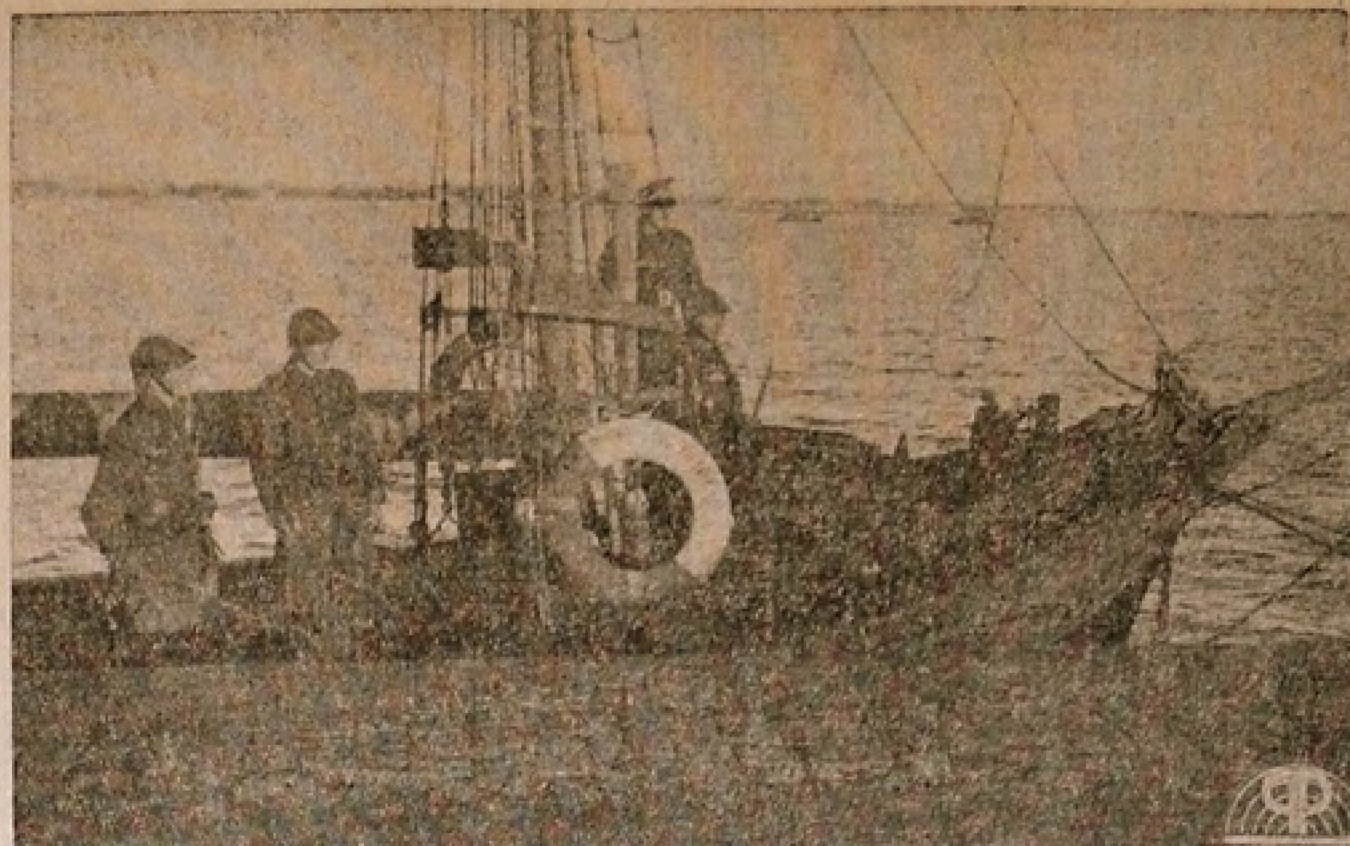
INFANTERIA GERMANĂ A TRECUT MUNŢII YAILA DIN CRIMEEA

BERLIN, 28 (Rador). — In cadrul inaintărei germane spre Sevastopol, o divizie de infanterie germană a trecut munţii Yaila la Sudul Crimeei. — Cu toată ploaia torenţială, ninsoarea şi viscolul, infanteriştii cari deabia puteau transporta grelele arme şi muniţiile pe cărările prăpăstioase ale munţilor, au putut străbate inălţimile.

Patru grupuri au rămas să urmărească resturile a 2 divizii de puşcaşi bolşevici şi de cavalerie precum şi unităţi din marină şi mici bande cari incercau să fugă pricinuindu-le serioase pierderi.

Mai mult de 100 tunuri, 300 camioane şi 22 care blindate, au căzut in mâinile germanilor. In afară de această pradă, soldaţii germani au capturat numeroase aruncătoare de grenade mitraliere precum şi depozite de muniţii.

După ce infanteria germană a bătut pe bolşevici, regiunile unde s'au dat luptele purtau urmele a imenselor distrugeri ce au avut loc, trecătorile şi potecile fiind infesate de camioane automobile in flăcări, cat in agonie, bolşevici morţi şi materiale de război distruse.

Şalupă rusească capturată de români la marea de Azov

COMUNICATUL GERMAN

BOLŞEVICII INREGISTREAZĂ GRELE ŞI SÂNGEROASE PIERDERI IN REGIUNEA DONBAS

Poziţiile de apărare ale inamicului au fost străpunse. Vapoarele din faţa Leningradului au fost scufundate.

BERLIN 28 (Rador). — Dela cartierul general al Fuehrerului, inaltul comandament al forţelor armate germane comunică:

In apropiere de Rostov şi in cotul Doneţului, puternice contraatacuri bolşevice, sprijinite de avioane şi de tankuri, au fost respinse cu pierderi grele şi sângeroase pentru inamic.

Luptele continuă in diferite puncte ale frontului.

In sectorul central al frontului de răsărit, puternice poziţii defensive ale inamicului au fost străpunse.

Artileria grea a armatei a bombardat cu succes vapoarele din faţa Leningradului.

Pe intregul front a fost continuată distrugerea liniilor de cale ferată ale inamicului, care a suferit pierderi grele in material rulant.

Atât in cursul zilei, cât şi peste noapte, formaţiuni de avioane de luptă şi-au indreptat atacurile contra instalaţiilor militare din Moscova şi Leningrad.

Continuându-şi operaţiunile contra Angliei, aviaţia a atacat noaptea trecută instalaţii portuare situate pe coasta de sud-est a insulei britanice.

In luptele violente ce s'au desfăşurat fără incetare in Africa de nord, şi mai ales cu prilejul incercărilor făcute de inamic de a sfărâma frontul de incercuire dela Tobruk, au fost din nou distruse numeroase care de luptă inamice.

Pe frontul din Marmarica, formaţiuni de avioane germane Stuka şi de vânătoare au imprăştiat concentrări de trupe şi convoae inamice.

Cu prilejul unor incercări de atac, făcute de aviaţia britanică impotriva Mării Mânecii, patru avioane inamice au fost doborite.

In noaptea de 27 spre 28 Noembrie, avioane britanice de bombardament au atacat cartiere de locuinţe din vestul Germaniei, cu deosebire la Aachen şi la Koeln, distrugând sau avariind un oarecare număr de case de locuit şi pricinuind pierderi in rindurile populaţiei.

Dela 16 până la 21 Noembrie, aviaţia sovietică a pierdut in total 168 de avioane, dintre care 73 au fost doborite in lupte aeriene, 24 de artileria antiaeriană, iar restul au fost distruse pe sol.

In aceeaş perioadă, aviaţia germană a pierdut pe frontul oriental 12 avioane.

Hoardele roşii se retrag pe tot frontul

BERLIN, 28 (Rador). — Se transmit următoarele amănunte la comunicatul militar de Vineri:

In legătură cu sectorul central al frontului răsăritean, comunicatul forţelor armate germane a păstrat, cu bună ştiinţă, tăcere in ultimele zile. El nu s'a lăsat tulburat in atitudinea sa de faptul că bolşevicii şi aliaţii lor au incercat să inşele opinia publică mondială prin ştiri cari tăgăduiau situaţia serioasă in legătură cu acţiunile trupelor sovietice din acest sector.

Acum, comunicatul german imprăştie ceaţa răspândită artificial, prin fraza: „In sectorul central al frontului răsăritean, poziţii importante de apărare inamice au fost străpunse". Comandamentul german a avut, de bună seamă, motivele sale de a nu fi dat nume de localităţi.

Dar esenţialul s'a spus. In centru, fortificaţii importante ale inamicului au fost străpunse. Cu toată apărarea pregătită minuţios, bolşevicii se retrag. Germanii inaintează.

Dar acesta nu este singurul succes. Bolşevicii, cari au incercat să oprească prin contraatacuri inaintarea germanilor in apropiere de Rostov şi in basinul Doneţului, au fost respinşi, suferind mari şi sângeroase pierderi. Totuşi, bolşevicii incearcă mereu să dea noi atacuri.

Din aceste contraatacuri disperate rezultă că cucerirea Rostovului şi ocuparea treptată a basinului Doneţului pricinuesc bolşevicilor ingrijorări atât de grave incât ei recurg la toate mijloacele disponibile pentru a provoca o schimbare a situaţiei in favoarea lor.

Contraatacurile sovietice oferă aviaţiei germane, obiective excelente. Formaţiuni de avioane de luptă şi de vânătoare au colaborat cu trupele terestre, punând pe fugă trupele sovietice concentrate, bombardând depozitele de muniţii şi satele, distrugând liniile de cale ferată şi intrerupând aprovizionarea sovietică.

La 27 Noembrie, patru câmpuri de aviaţie au fost atacate şi 35 avioane au fost distruse pe sol.

Dela 18 la 21 Noembrie, au fost distruse pe sol 75 avioane inamice.

Pierderile aviaţiei germane nu au fost decât foarte puţin importante in raport cu pierderile enorme suferite de forţele aeriene sovietice şi in raport cu faptul că navigaţia sovietică in marea Baltică şi in marea Neagră a suferit pierderi extrem de serioase.

Dela 16 la 21 Noembrie, aviaţia sovietică a pierdut 168 de avioane, dintre cari 73 in cursul luptelor aeriene, 24 doborite de apărarea antiaeriană iar restul nimicite pe sol.

Aviaţia germană, dimpotrivă, nu a pierdut pe frontul răsăritean, in aceiaşi perioadă, decât 12 avioane.

INTREVEDERILE D-LUI PROF. MIHAI ANTONESCU LA BERLIN

BERLIN, 28 (Rador). — Corespondentul agenţiei Rador transmite:

D. profesor Mihai Antonescu, vice-preşedintele consiliului de miniştri român, a avut lungi intrevederi cu d. Popoff, ministrul de externe al Bulgariei, cu d. Lorkovici, ministrul de externe al Croaţiei.

D. profesor Mihai Antonescu a făcut o vizită şi d-lui Tuka, preşedintele consiliului de miniştri al Slovaciei.

*

BERLIN, 29 (Rador). — Corespondentul Agenţiei „Rador" transmite:

D. prof. Mihai Antonescu, preşedinte ad-interim al consiliului de miniştri, a făcut Vineri seara, inainte de a părăsi Berlinul, in sala de conferinţe a hotelului Adlon, declaraţii reprezentanţilor presei germane.

In cadrul aniversării pactului anti-comintern la Berlin s'au pus bazele Europei totalitare

BERLIN, 28 (Rador). — Corespondentul agenţiei Rador transmite:

Delegaţiile statelor europene au inceput să părăsească astăzi Berlinul.

Cel dintâi Congres european a luat sfârşit.

In ce priveşte rezultatele obţinute in consfătuirile ce au avut loc, purtătorul de cuvânt al ministerului de externe a subliniat, in conferinţa de presă de Vineri după amiază, că un succes strălucit a incheiat toate aceste conversaţii, ale căror roade se vor vedea foarte curând, concretizate intr'o redresare vizibilă a continentului.

O Europă nouă, pe baze sănătoase, şi ţelurile spre care tind toate statele europene n'ar putea fi concepute altfel decât aşa cum au fost reprezentate zilele acestea la Berlin.

Naţiunile mici şi mari au discutat dela egal la egal, iar conducătorii politici ai tuturor statelor participante s'au inţeles intre ei asupra problemelor de interes comun.

Pentru asigurarea viitorului continentului nostru, necesitatea federalizării se conturează din ce in ce mai bine, şi nu atât ca o federaţie din punct de vedere statal, ci mai mult din punct de vedere spiritual.

Oriunde s'ar manifesta in viitor comunismul, el va fi lovit cu toate forţele europene, cu forţele unei Europe sănătoasă economiceşte, puternică politiceşte şi refăcută din punct de vedere moral.

Problema iudaică va fi şi ea complect rezolvată in Europa.

Fuehrerul asistă la funeraliile naţionale ale eroului aviator colonelul Moelders

BERLIN, 28 (Rador). — Funeraliile naţionale ale Locot.-colonelului Moelders aviatorul de vânătoare german care a repurtat atâtea succese şi care şi-a găsit moartea intr'un accident, au avut loc Vineri dimineaţa in prezenţa Fuehrerului, a mareşalului Reichului Goering ministrul aerului şi a unui mare număr de inalte personalităţi.

Un batalion de aviaţie şi o baterie de artilerie anti-aeriană erau inşirute in faţa ministerului aerului in onoarea eroului dispărut in imprejurări atât de tragice, erou care era singurul ofiţer din armata germană decorat cu Foile de Stejar cu briliante şi spade la crucea de cavaler al ordinului Crucea de Fer.

Fuehrerul, care sosise la Berlin cu ocazia ceremoniei oficiale diplomatice a aniversării şi prelungirii pactului anti-komintern, a trecut aceste trupe in revistă, insoţit de mareşalul Reichului Goering şi de mareşalul Milch. Apoi, Fuehrerul a intrat in sala mortuară, unde catafalcul era veghiat de o gardă de onoare formată de camarazii escadrilei de vânătoare a dispărutului. Numeroase personalităţi conducătoare germane şi străine depuseseră coroane la picioarele catafalcului. In afară de familie se mai aflau in jurul sicriului mareşalul Keitel, şeful inaltului comandament al forţelor armate, un număr mare de generali şi miniştri precum şi numeroase personalităţi conducătoare.

Mareşalul Goering luând cuvântul a spus in termeni mişcători că defunctul este un exemplu glorios pentru toţi soldaţii. Un popor care are astfel de eroi, — a spus mareşalul — este menit să câştige victoria.

In urmă Fuehrerul s'a retras, iar cortegiul funebru a parcurs străzile capitalei Reichului unde o mulţime enormă staţiona. Cortegiul s'a indreptat către cimitirul invalizilor unde Lt. colonelul Moelders va fi inmormântat alături de bine cunoscutul aviator german din timpul trecutului mare război, Manfred von Richthofen şi de intendantul — general al aerului Ernst Udet care şi el a murit acum câteva zile in urma unui tragic accident.

CAPITULAREA MOSCOVEI ESTE AŞTEPTATĂ DIN ZI IN ZI

BERLIN, 28 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Rador" transmite:

Incercuirea Moscovei se execută in cele mai bune condiţii de trupele germane.

In sectorul Tula, in ultimele zile s'a câştigat mult teren.

Spre nord, la Volokolansk, deasemeni inaintarea continuă, strângând cercul in jurul capitalei sovietice.

Ultimele informaţiuni de pe acest front lasă să se vadă că o capitulare a trupelor ruseşti baricadate in oraş poate fi aşteptată in scurt timp.

Pe frontul nord-african, contraatacurile masive ale trupelor germane şi italiene continuă.

BERLIN, 28 (Rador). — O notă oficioasă declară:

Cercurile competente au precizat Vineri seara, in faţa reprezentanţilor presei că Moscova este pentru Uniunea Sovietelor centrul de comunicaţii prin excelenţă. Moscova este aşezată ca un păianjen in centrul reţelei de comunicaţiuni ruseşti.

Dar şi din punct de vedere politic, Moscova a fost pusă ca un păianjen in mijlocul pânzei sale. Dacă Moscova cade sau dacă ea este incercuită, atunci va fi obţinut un enorm succes militar şi politic.

Aceleaşi cercuri competente berlineze conchid din faptul că Sovietele au făcut apel la intreaga Rusie să apere Moscova, că Sovietele, la rândul lor, atribue o importanţă extremă capitalei.

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE AL MUNCII, Str. Sărindar No. 5-7-9